

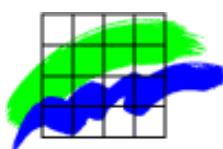
Arbejdsrapport fra DMU nr. 124

Naturovervågning

Jagt- og forstyrrelsesfrie kerne- områder for vandfugle: Status 1998

Preben Clausen, Ebbe Bøgebjerg, Hans Erik Jørgensen,
Jens Peder Hounisen & Per Alnor Kjær

Samarbejdsprojekt mellem Skov- og Naturstyrelsen og
Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Kystzone-
økologi

Miljø og Energiministeriet
Danmarks Miljøundersøgelser
2000

Datablad

Titel:	Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle: Status 1998
Undertitel:	Naturovervågning
Forfattere:	Preben Clausen, Ebbe Bøgebjerg, Hans Erik Jørgensen, Jens Peder Hounisen & Per Alnor Kjær
Afdelingsnavn:	Afdeling for Kystzoneøkologi
Serietitel og nummer:	Arbejdsrapport fra DMU nr. 124
Udgiver:	Miljø- og Energiministeriet Danmarks Miljøundersøgelser©
URL:	www.dmu.dk
Udgivelsesmåned og -år:	Marts 2000
Redaktion:	Karsten Laursen
Korrektur:	Else-Marie Nielsen
Layout:	Helle Klareskov
Databehandling og figurer:	Preben Clausen
Forsidevignet:	Jens Overgaard Christensen
Faglig kommentering:	Thomas Kjær
Bedes citeret:	Clausen, P., Bøgebjerg, E., Jørgensen, H.E., Hounisen, J.P. & Kjær, P.A. (2000): Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle: Status 1998. Naturovervågning. - Danmarks Miljøundersøgelser. 77 s. Arbejdsrapport fra DMU, nr. 124. Gengivelse tilladt med tydelig kildeangivelse.
ISSN:	1395-5675
Tryk:	Phønix-Trykkeriet A/S, Århus. ISO 14001 miljøcertificeret og EMAS-godkendt.
	Denne tryksag er mærket med det nordiske miljømærke Svanen. Licensnr. 541 006. Det garanterer officielle miljøkrav ud fra tryksagens livscyklus. Trykt på 100 g cyclus offset.
Oplag:	1200
Sideantal:	77
Pris:	kr. 50,- (inkl. 25% moms, ekskl. forsendelse)
Købes hos:	Danmarks Miljøundersøgelser Grenaavej 12 Kalø 8410 Rønde Tlf. 89 20 17 00 Fax 89 20 15 15 E-mail: tpe@dmu.dk

Indhold

Datablad 2

Sammenfatning 5

1 Indledning 7

- 1.1 Baggrund og formål 7
- 1.2 Status for oprettelse af reservater 9
- 1.3 Afgrænsning af rapporten 11

2 Metoder 11

- 2.1 Optællinger af fugle 11
- 2.2 Beregninger af fugledage 12
- 2.3 Analyser af udviklingstendenser 12
- 2.4 Databaser 14

3 Resultater 14

- 3.1 Svømmeænder 15
 - 3.1.1 Udviklingen i antal af svømmeænder i de nye reservater 15
 - 3.1.2 Udviklingen i antal af svømmeænder i de tidligere forsøgsreservater 15
 - 3.1.3 Svømmeænder i det nye reservatnetværk - samlet 19
- 3.2 Jagtbare gæs 22
 - 3.2.1 Udviklingen i antal af jagtbare gæs i de nye reservater 22
 - 3.2.2 Udviklingen i antal af jagtbare gæs i de tidligere forsøgsreservater 22
 - 3.2.3 Omfordelinger af gæs 23
 - 3.2.4 Jagtbare gæs i det nye reservatnetværk - samlet 28

4 Diskussion 31

5 Tak 33

Referencer 34

Appendix I 37

Sammenfatning

Skov- og Naturstyrelsen har i perioden 1994-98 oprettet 23 nye reservater og udvidet yderligere seks eksisterende reservater, de såkaldte "jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle". Alle reservaterne ligger inden for EF-fuglebeskyttelsesområder. Oprettelserne sker som led i en udbygning af det eksisterende netværk af reservater og har til formål at opbygge et sammenhængende netværk af reservater der tilgodeser trækkende bestande af vandfugle i alle egne af landet.

Et flertal af reservaterne er først oprettet i 1996-98, men enkelte oprettedes allerede i 1994-95. Herved er det samlede areal af reservater der tilgodeser trækkende vandfugle forøget fra ca. 430 km² i 1992 til 800 km² ved jagtsæsonens start 1. september 1998 (Danmark uden for Vadehavet).

DMU har siden 1994 fulgt udviklingen i forekomsten af rastende fugle i tilknytning til de mange nye reservater. Erfaringer fra tidligere udførte forsøg med reservater viser at man ikke nødvendigvis skal forvente at fuglene reagerer på de nye reservater umiddelbart efter oprettelsen. Der er en vis forsinkelse før fuglene for alvor tager reservaterne i brug.

Rapporten illustrerer at de jagtbare arter af svømmeænder og gæs er gået frem på en lang række lokaliteter spredt over hele landet. For gråandens vedkommende er der tale om en fordobling, for pibeanden ses en tendens til en forøgelse på 50%, for grågåsen en firedobling og for kanadagåsen en fordobling i antal af rastende fugle fra 1994 til 1998. For alle arternes vedkommende er der kun tale om en fremgang i de områder hvor reservater er oprettet i løbet af perioden 1994-98. I de øvrige optalte områder, hvor der ikke er sket ændringer i beskyttelsesstatus, er antallet af de samme arter konstante eller fluktuerende uden entydig tendens.

For pibeændernes vedkommende er det bemærkelsesværdigt at det overhovedet er muligt at måle en tendens til fremgang i de nye reservater. Bestanden af pibeænder har i samme periode (1994-98) haft fem ynglesæsoner under middel hvilket må have forårsaget en betydelig samlet bestandsnedgang.

For de to gåsearters vedkommende er der ingen tvivl om at der er indbygget en generel bestandsfremgang i udviklingerne, i kanadagæssenes tilfælde over hele landet, i grågæssenes tilfælde i Vestjylland.

I Østdanmark har bestanden af grågæs over en lang årrække været stabil, og resultaterne antyder at grågæssene har ændret raste- og fourageringsområder som respons på etableringen af de mange nye sikre rasteplasser som de nye reservater udgør. Kanadagæssenes for-

skydninger i fordelinger tyder på at gæssene i stigende omfang søger føde på lavvandede fjordområders bundplanter. Dette belyses ved eksempler fra Roskilde Fjord, Dybsø Fjord samt Tårs Vig. På denne måde kan reservaterne medvirke til at reducere konflikten med landbruget omkring markskadeproblemer forvoldt af de græssende vandfugle i vinterhalvåret.

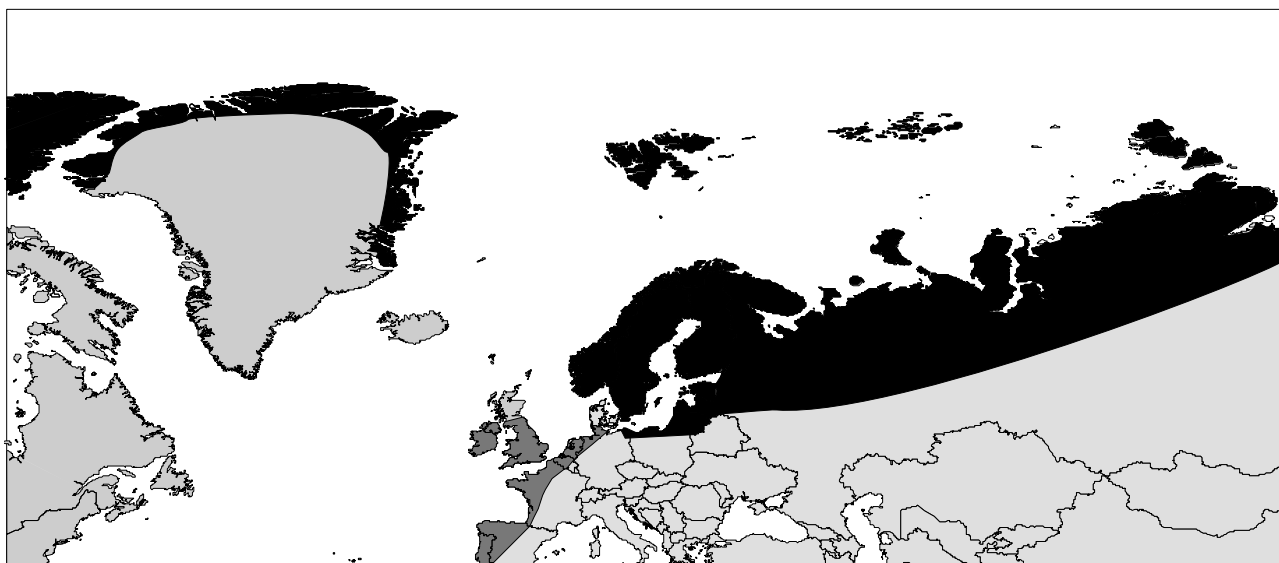
1 Indledning

1.1 Baggrund og formål

Skov- og Naturstyrelsen har i perioden 1994-98 oprettet 23 nye reser-
vater og udvidet yderligere seks eksisterende reser-
vater. Oprettelserne
sker som led i en udbygning af det eksisterende netværk af reser-
vater, således at reser-
vater for rastende vandfugle efter udbygningen
findes i alle egne af landet. Baggrunden for oprettelsen af de nye res-
ervater (de såkaldte "jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vand-
fugle") er udførligt beskrevet i tidligere rapporter fra Danmarks Miljø-
undersøgelser (Madsen & Pihl 1993, Clausen et al. 1997).

Reservaterne oprettes i EF-fuglebeskyttelsesområderne (Miljø- og
Energiministeriet 1996) og sigter på at øge beskyttelsen af de store
mængder af trækkende vandfugle der på deres vej til og fra yngle- og
overvintringsområderne raster i de danske kystområder. Yngleom-
råderne for mange af arterne findes i højarktiske tundraområder. De
spænder geografisk fra arktisk Canada mod nordvest til Taimyr-
halvøen i den centrale del af Sibirien mod nordøst (Fig. 1). Andre
arter yngler i lavarktiske og boreale yngleområder i fjeld-, hede-, mose-
og skovområder i Skandinavien og Rusland. Overvintringen finder
sted i vådområder i Vest- og Sydeuropa samt Nord- og Vestafrika
(Fig. 1).

DMU indledte i efteråret 1994 et monitoringsprogram for vandfugle i
en række planlagte reservatområder (Clausen 1994, Clausen et al. 1996,
Clausen et al. 1998 og 1999). Programmet har til hensigt at måle effek-

Figur 1. Udsnit af Verdenskort, der viser yngle- og overvintringsområder for bestande af vandfugle, der raster på deres forårs- og efterårstræk eller overvintrer ved de lavvandede danske kystområder. Sorte områder angiver yngleområder, mørkegrå områder angiver overvintringsområder. Enkelte bestande trækker videre sydpå til Middelhavet og Vestafrika.

ten af de mange reservatoprettelser på de rastende fuglebestande i de kystnære danske farvande. Monitoringen i alle de nye reservatområder udføres efter samme retningslinier som undersøgelserne i forsøgsreservaterne ved Ulvshale-Nyord (Møn), i Nibe & Gjøl Bredninger (Limfjorden) (Madsen et al. 1992a,b,c,d, 1995) samt ved Egense Dyb i Odense Fjord (Danmarks Jægerforbund m.fl. 1992, 1994, 1995 og 1996). De tidligere forsøgsreservater der alle er udmøntet i permanente reservatløsninger, monitoreres fortsat hvilket giver mulighed for at undersøge langtidseffekter af reservatoprettelser. Den mulighed foreligger endnu ikke i de nyeste reservater der er oprettet i perioden fra 1996 og fremefter.

Monitoringsprogrammet omfatter også monitorering af bundvegetation i udvalgte reservatområder samt menneskelige aktiviteter. Parallelt med monitoringen gennemføres to forskningsprojekter. I det ene pro-

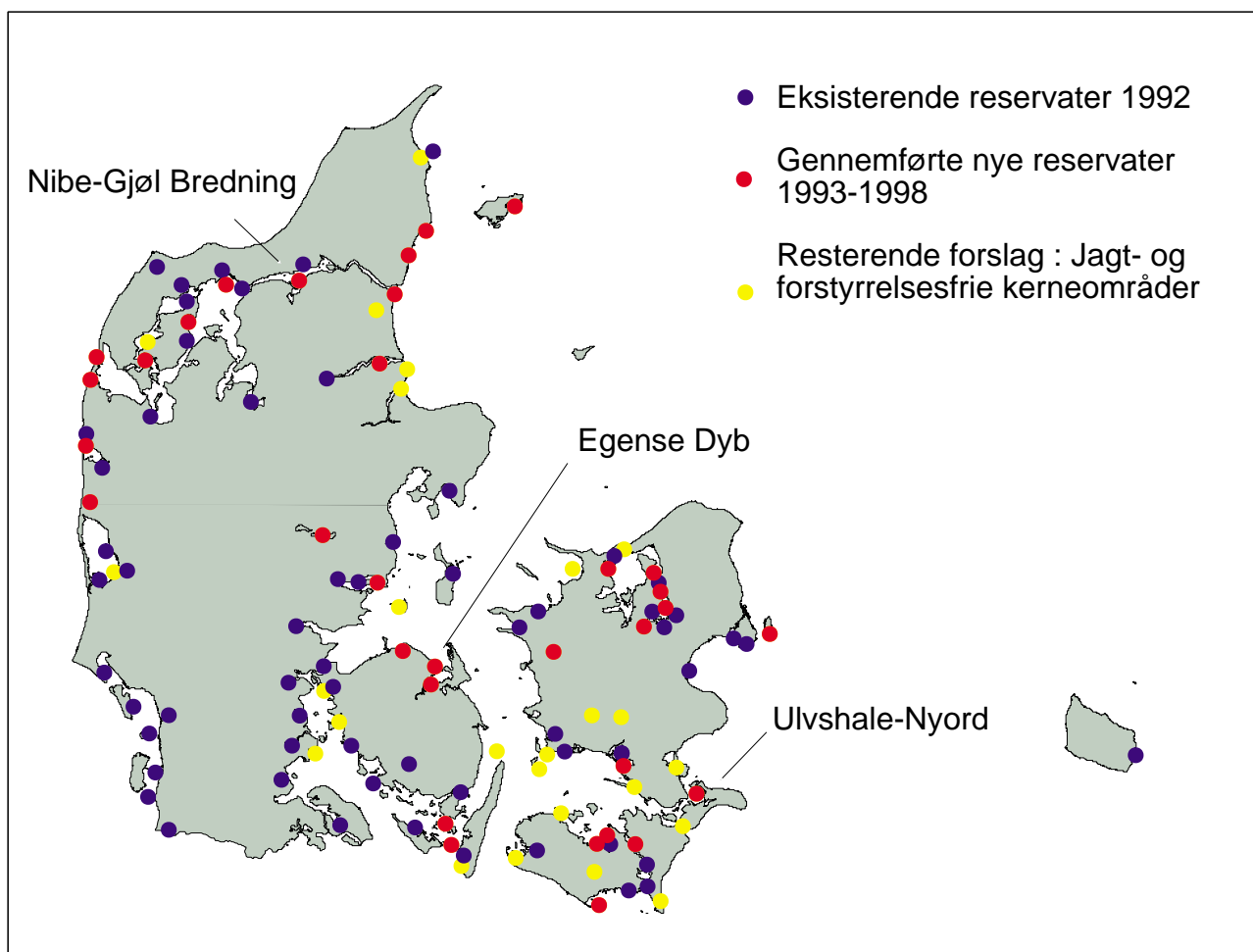
Table 1. Oversigt over oprettelsen af nye reservater samt udvidelser af eksisterende reservater som følge af arbejdet med oprettelse af de såkaldte "jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder", 1993-99. Årstal angiver det år hvor reservatet er udpeget med virkning for jagtudøvelsen, ikke nødvendigvis det år hvor bekendtgørelsen er underskrevet idet det er tilstræbt ikke at effektuere reservater midt i en jagtsæson. Lokalteter fra 1999 er medtaget for fuldstændighedens skyld - optællingsresultater fra disse områder frem til 1998 er i denne rapport behandlet som områder uden ændring i beskyttelsesstatus.

År	Reservat	Bemærkning
1993	Nibe-Gjøl Bredninger Ulvshale-Nyord Egense Dyb	Tidligere forsøgsreservat gøres permanent Tidligere forsøgsreservat gøres permanent Nyt forsøgsreservat oprettes
1994	Lerdrup Bugt Vorsø	Nyt reservat oprettet Eksisterende reservat udvidet
1995	Roskilde Fjord Skælskør Majbølle	Tre nye reservater oprettet Et nyt reservat oprettet - eksisterende reservat udvidet Nyt reservat oprettet
1996	Agger Tange Harboør Tange Nissum Fjord Agerø & Skibsted Fjord Bovet-Knotten Mariager Fjord Odense Fjord Sydfynske Øhav Hov Vig Hyllekrog	Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Eksisterende reservat udvidet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet (Vigelsø) - forsøgsreservat Egense Dyb gøres permanent To nye reservater oprettet Eksisterende reservat udvidet Nyt reservat oprettet
1997	Løgstør Bredning Hals-Egense Tårs Vig Dybsø Fjord	Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Eksisterende reservat udvidet Eksisterende reservat udvidet
1998	Dråby Vig Vest Stadil Fjord Voerså-Stensnæs Aså-Gerå Næra-Agernæs Tissø	Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet
1999	Sødring Stavns Fjord Helleholm Vejle Rågø Endelave Fanebjerg-Grønsund Præstø Fjord	Nyt reservat oprettet Eksisterende reservat udvidet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet Nyt reservat oprettet

jekt undersøges svømmeændernes habitatøkologi samt fødebiologi, og enkeltindividers respons på etableringen af reservater ved hjælp af ring- og radiomærkning. Det andet projekt benytter modeller til at belyse reservaternes betydning for antallet af rastende vandfugle i landet som helhed. En uddybende beskrivelse af formålene med den samlede projektpakke er givet af Clausen (1994) samt Clausen et al. (1996).

1.2 Status for oprettelse af reservater

Der var frem til jagtsæsonens start 1. september 1998 oprettet 23 nye samt udvidet seks eksisterende reservater. En oversigt over de nye reservatområder er givet i Tabel 1. Reservaterne er oprettet i størstedelen af landet (Fig. 2), dog med en overvægt i Sydøst-Danmark samt

Figur 2. Kort med status for oprettelse af reservater for trækkende vandfugle per 1. september 1998. Der er ved hjælp af cirkler i tre gråtoner sondret mellem: 1) reservater, der eksisterede i 1992; 2) lokaliteter hvor der er gennemført reservatudvidelser og/eller oprettet nye reservater i perioden 1993-98; 3) områder hvor der er foreslået udvidelse af eksisterende reservater eller oprettelse af nye reservater. Tre lokaliteter hvor der er udført forsøg med reservater, er fremhævet; det drejer sig om Nibe-Gjøl Bredning, Ulvshale-Nyord samt Egense Dyb.

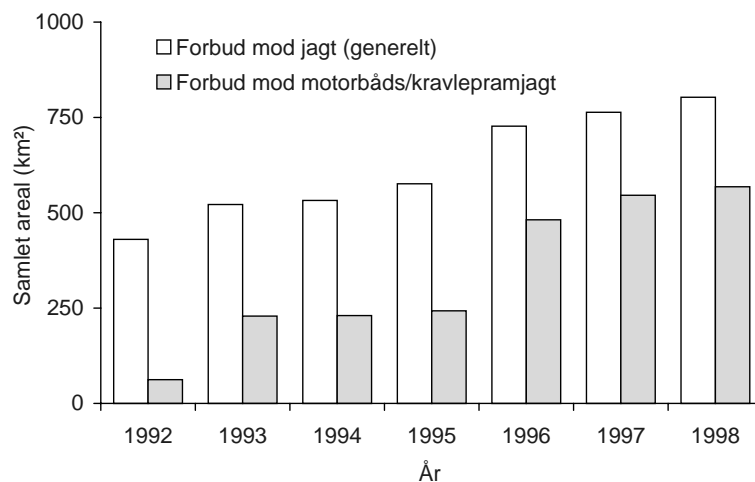
Nordjylland. Grunden til at der er oprettet særligt mange nye reservater i disse to områder er:

- at der kun fandtes ganske få og små reservater før man påbegyndte arbejdet med oprettelse af de nye reservater (Madsen & Pihl 1993)
- at disse to områder (sammen med Vestjylland og Vadehavsregionen) indeholder adskillige af landets absolut vigtigste rasteplasser for trækkende vandfugle (Joensen 1974, Pihl et al. 1992, Laursen et al. 1997a).

Før man i 1992 påbegyndte arbejdet med oprettelsen af de nye reservater, var der i Danmark udpeget 67 reservater af hensyn til rastende vandfugle. Det samlede jagtfredede areal inden for disse reservater udgjorde ca. 705 km², hvoraf ca. 275 km² var udlagt i Vadehavsregionen, og de resterende 430 km² i resten af landet.

Med de nye reservatoprettelser samt udvidelser af eksisterende reservater er det jagtfredede areal uden for Vadehavsregionen med virkning fra jagtsæsonen 1998 forøget til 803 km². Dette tal inkluderer de tidligere forsøgsreservater, nu permanente reservater, ved Nibe & Gjølbredninger og Ulvshale-Nyord, samt tre reservater oprettet ved Saltholm, Allehave Bugt og Hirsholmene som ikke indgik i planerne om de jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder. Dertil kommer en række arealer hvor der er gennemført mindre restriktive reguleringer af jagtudøvelsen på søterritoriet i form af forbud mod mobile jagtformer som kravlepramjagt og/eller motorbådsjagt. Det samlede areal af denne type områder, udpeget i tilknytning til reservater med jagtforbud, er forøget fra 62 km² til 568 km² over perioden fra 1992 til 1998 (Fig. 3).

I Vadehavsregionen er det jagtfredede areal i samme periode forøget til ca. 1240 km² som led i den trilaterale aftale mellem Holland, Tyskland og Danmark om forøget beskyttelse af trækfuglebestandene i

Figur 3. Udviklingen i det samlede areal udlagt med forbud mod jagt på vandfugle i Danmark (udenfor Vadehavsregionen) samt areal med forbud mod mobile jagtformer (motorbåds- og kravlepramjagt) i tilknytning til reservater med jagtforbud.

det internationale Vadehav (Miljø- og Energiministeriet bekendtgørelse nr. 135 af 17. februar 1998).

1.3 Afgrænsning af rapporten

I denne rapport præsenteres en status for udviklingen i antallet af rastende vandfugle i de foreslåede såvel som nyoprettede reservatområder i perioden fra 1994 til 1998. Rapporten behandler som de forrige (Clausen et al. 1996, 1998, 1999) udelukkende områderne uden for Vadehavsregionen. Vadehavet monitoreres ligeledes af DMU, men rapporteres særskilt (se Laursen et al. 1997b, Laursen & Frikke 1999). I Laursen et al. (1997b) er effekten på vandfugle ved oprettelsen af Vadehavet Vildtreservat i 1979 med efterfølgende revisioner ligeledes behandlet.

2 Metoder

De benyttede metoder er beskrevet i tidligere notater og rapporter fra projektet (Clausen et al. 1996, 1998, 1999) og skal kun omtales summarisk.

2.1 Optællinger af fugle

Der udførtes, i det omfang vejrforholdene tillod det, optællinger af vandfugle og menneskelige aktiviteter i perioden medio august - ultimo december, 1-3 månedlige tællinger i højt prioriterede optællingsområder, og én månedlig optælling i lavt prioriterede optællingsområder. Baggrunden for prioriteringerne er aftalt mellem DMU og Skov- og Naturstyrelsens Reservatsektion og omtalt i Clausen (1994).

Optællingerne af fugle begrænsedes til „vandfugle“, dvs. lappedykkere, skarv *Phalacrocorax carbo*, fiskehejre *Ardea cinerea*, andefugle, blishøne *Fulica atra*, samt fire udvalgte vadefugle: vibe *Vanellus vanellus*, hejle *Pluvialis apricaria*, stor regnspeve *Numenius arquata* samt almin-

delig ryle *Calidris alpina*. På udvalgte lokaliteter udførtes mere totalt dækkende optællinger, inkluderende alle arter af vadefugle. Vandfugle og mennesker optaltes fra land/fly efter standardiserede metoder der udvikledes i forbindelse med undersøgelserne i forsøgsreservaterne (Madsen m.fl. et al. 1992a,b,c,d) og DMU's landsdækkende optællinger af vandfugle fra fly (Pihl & Frikke 1992).

Ved landbaserede optællinger optaltes fuglene og indtegnedes på feltkort (målestoksforhold 1:25.000). Positionen af jægere, windsurfere, fiskere etc. indtegnedes ligeledes, og dato, klokkeslæt og vejrforhold noteredes.

I områder der er svære at optælle fra land, optaltes fugle og mennesker fra fly. Ved optællinger fra fly optaltes fugle, jægere, windsurfere etc. i forudbestemte flytællingsområder og/eller langs transekter med angivelse af geografiske positioner for fugleflokke og mennesker ved hjælp af GPS navigationsudstyr.

2.2 Beregninger af fugledage

Udtrykket fugledage benyttes som et mål for fuglenes samlede udnyttelse af en lokalitet. En maksimumforekomst udtrykker ikke på samme måde værdien af en lokalitet idet en tilfældig forekomst af 3.000 individer af en fugleart ikke er af samme betydning som en vedvarende forekomst af 3.000 fugle på en lokalitet. Se Desholm 1998 for en uddybende diskussion af denne problemstilling.

Beregningerne af fugledage er i denne rapport udført ved at beregne middelværdien af en fuglearts forekomst i et optællingsområde per måned hvorefter middelværdien er ganget med antallet af dage i måneden. Herefter er de beregnede udtryk for antal fugledage per optællingsområde summeret på lokalt, regionalt, eller nationalt niveau ved simpel summation.

2.3 Analyser af udviklingstendenser

Reservatnetværket er som nævnt ovenfor endnu ikke helt udbygget. Derfor kan en samlet vurdering af de nye reservaters betydning for de rastende bestande af vandfugle endnu ikke foretages.

En foreløbig analyse af virkningen af de nyetablerede reservater på forekomsten af rastende vandfugle er foretaget ved groft at gruppere de optalte områder i to grupper:

- 1) lokaliteter hvor der er oprettet/udvidet et eller flere reservater i perioden 1994-98
- 2) lokaliteter hvor beskyttelsesstatus har været uforandret i perioden 1994-98.

For de to grupper af lokaliteter er udviklingen i forekomsten af jagtbare gæs og svømmeænder herefter analyseret ved brug af Underhill index metoden (se detaljer i Underhill & Prys-Jones 1994, Prys-Jones et al. 1994, Kirby et al. 1995). Fem arter er analyseret, nemlig grågås, kanadagås, gråand, krikand og pibeand. De øvrige arter af jagtbare gæs og svømmeænder forekommer regelmæssigt på for få lokaliteter til at en analyse giver et reelt indblik.

Ved denne metode analyseres udviklingen i forekomsten relativt i forhold til et basis år og en basis måned inden for dette år. Forekomsten i basis året/måneden sættes til index 1, og forekomsten i tidligere/efterfølgende år/måneder beregnes som:

$$\text{Index} = (\text{optælling}_{\text{år } i, \text{ måned } j} / \text{optælling}_{\text{basis år, basis måned}})$$

Er der for eksempel optalt 1000 fugle i basis året/måneden, optalt 1500 året efter og 750 to år efter vil index i de tre år være henholdsvis 1; 1,5 og 0,75.

For de fem arter er 1995 valgt som basis år, da det var det sidste år hvor langt hovedparten af lokaliteterne stadig var uden reservat (jvf. Tabel 1). Som basis måned er valgt september (grågås og krikand), oktober (pibeand) og december (kanadagås og gråand), de måneder hvor forekomsten af de respektive arter kulminerede i optællingsperioden 1994-98. I analyserne indgår optællinger fra alle år/måneder, dvs. august-december i årene 1994-98, med undtagelse af kanadagås hvor kun forekomsten i november-december i årene 1994-98 er medtaget.

Fordelen ved at benytte indekserings metoden er at man kan sammenligne udviklingstendenser for de to grupper af lokaliteter uanset om der er talt betydeligt flere individer i den ene gruppe af lokaliteter da der foretages en sammenligning af de relative ændringer i forhold til en fælles basis.

De praktiske beregninger er foretaget med software pakken UINDEX4 (Bell 1995), udviklet til analyser af Underhill index.

Vest Stadil Fjord er udeladt af beregninger af Underhill index fordi de meget markante fremgange i antal af rastende svømmeænder og gæs i efteråret 1998 formentlig både er forårsaget af reservatoprettelsen og den samtidigt gennemførte naturgenopretning af 800 ha vådområder i området. På nuværende tidspunkt er det for tidligt at vurdere hvor stor en andel af ændringerne, der kan tilskrives henholdsvis jagtfredningen og naturgenopretningen. Derfor er det ikke rime-

ligt at medtage lokaliteten i gruppen af lokaliteter med øget beskyttelsesstatus.

2.4 Databaser

Arbejdet med opbygningen af den relationelle database KERNE i Microsoft Access 2.0 er fortsat. Principperne for opbygningen af databasen er beskrevet i Clausen et al. (1996).

Udover at fungere som database for projektet er data blevet benyttet ved diskussionerne om grænsedragninger ved etableringen af de nye reservater, såvel i Vildtforvaltningsrådets reservatudvalg, som i de lokale brugergrupper.

3 Resultater

Der er gennemført ca. 1150 landbaserede optællinger og 80 flytællinger i efterårene 1994-98 i de udvalgte optællingsområder.

Efteråret 1998 var det femte år i monitoringsperioden. De første to år, 1994-95, var antallet af nyoprettede reservater ret begrænset, idet kun seks nye reservater oprettedes (heraf tre i Roskilde Fjord) og to eksisterende reservater udvidedes. I 1996-97 oprettedes 11 nye reservater og fire eksisterende reservater udvidedes (Jvf. Tabel 1). Det betyder at monitoringen af vandfugle i efteråret 1998 for mange områders vedkommende målte effekten af det andet eller tredje år med reservat.

Erfaringerne fra forsøgsreservaterne ved Nibe & Gjøl Bredninger og Ulvshale-Nyord viste at reservatoprettelser umiddelbart havde en effekt på forekomsten af de jagtbare arter af svømmeænder og gæs, hvorimod en række andre arter ikke nødvendigvis reagerer på oprettelsen af reservater i de første par år efter reservatets oprettelse (Madsen et al. 1995).

I denne rapport fokuseres derfor især på svømmeændernes og gæsenes forekomst i de nyoprettede reservater, med henblik på at give

en foreløbig vurdering af de nye reservaters virkning på antal og fordeling af rastende vandfugle.

Forekomsten af de øvrige optalte fuglearter er summarisk præsenteret i tabelform i Appendix I.

3.1 Svømmeænder

3.1.1 Udviklingen i antal af svømmeænder i de nye reservater

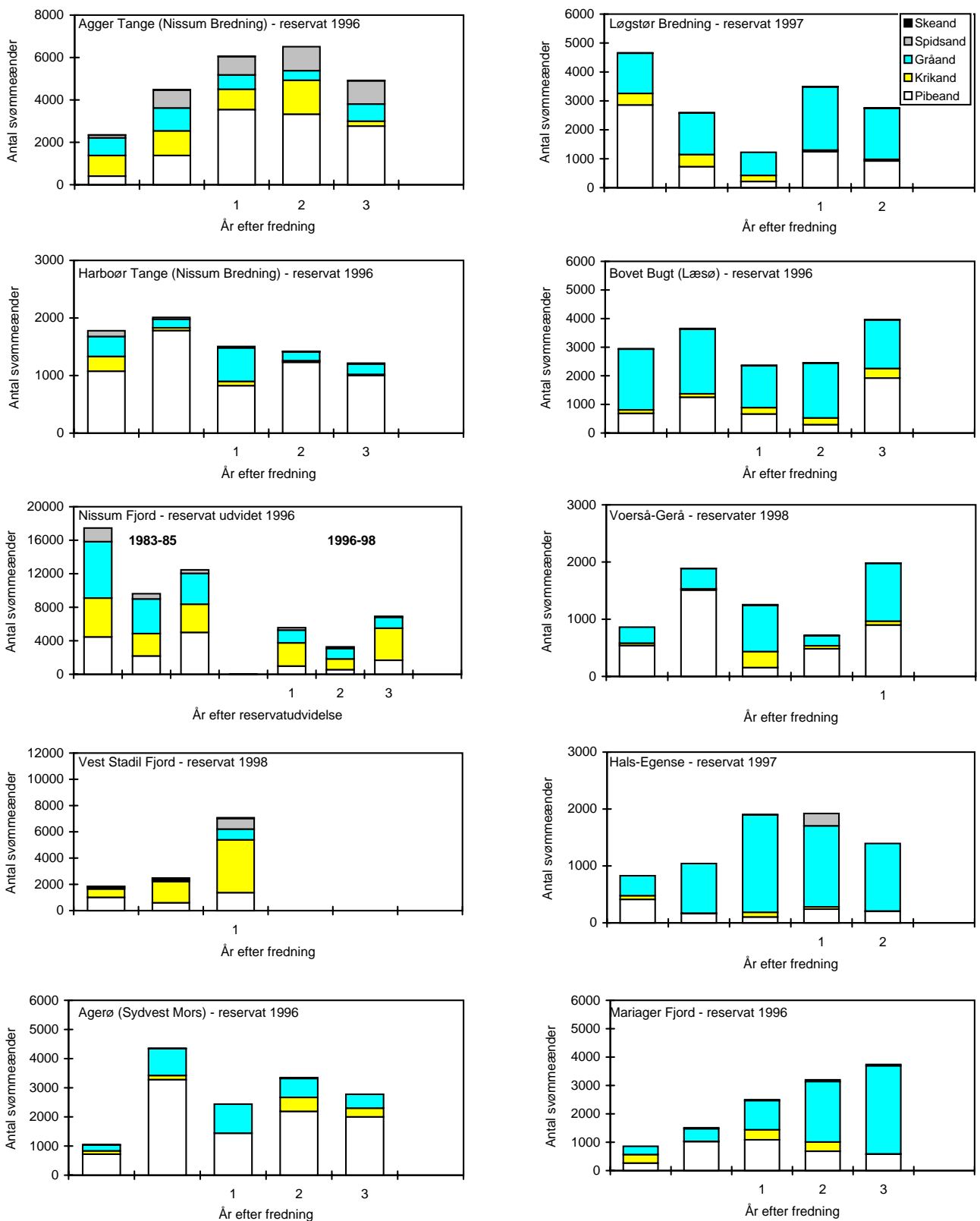
Antallet af rastende svømmeænder, dvs. gråand, krikand, pibeand, spidsand, skeand og knarand, er i forhold til 1997 steget i flere af de nyetablerede eller udvidede reservater (Fig. 4).

I flere områder er forekomsten i 1998 den hidtil højeste i perioden 1994-98. Det drejer sig om Bovet Bugt (Læsø) og Mariager Fjord (Fig. 4A) samt Vigelsø (Odense Fjord), Roskilde Fjord, Dybsø Fjord, Måjbølle (Guldborgsund) samt Hyllekrog (Lolland)(Fig. 4B). Ved Lerdrup Bugt samt på Agger Tange sås i 1998 færre svømmeænder end i 1997, men for begge lokaliteters vedkommende var forekomsten dog stadig større end i årene før reservaterne oprettedes (Fig. 4A). I det nyetablerede reservat ved Vest Stadil Fjord sås i 1998 en tredobling i antallet af rastende svømmeænder med rekordforekomster af alle fem arter (Fig. 4A). Som tidligere nævnt kan denne fremgang dog formentlig også tilskrives naturgenopretningsprojektet i området.

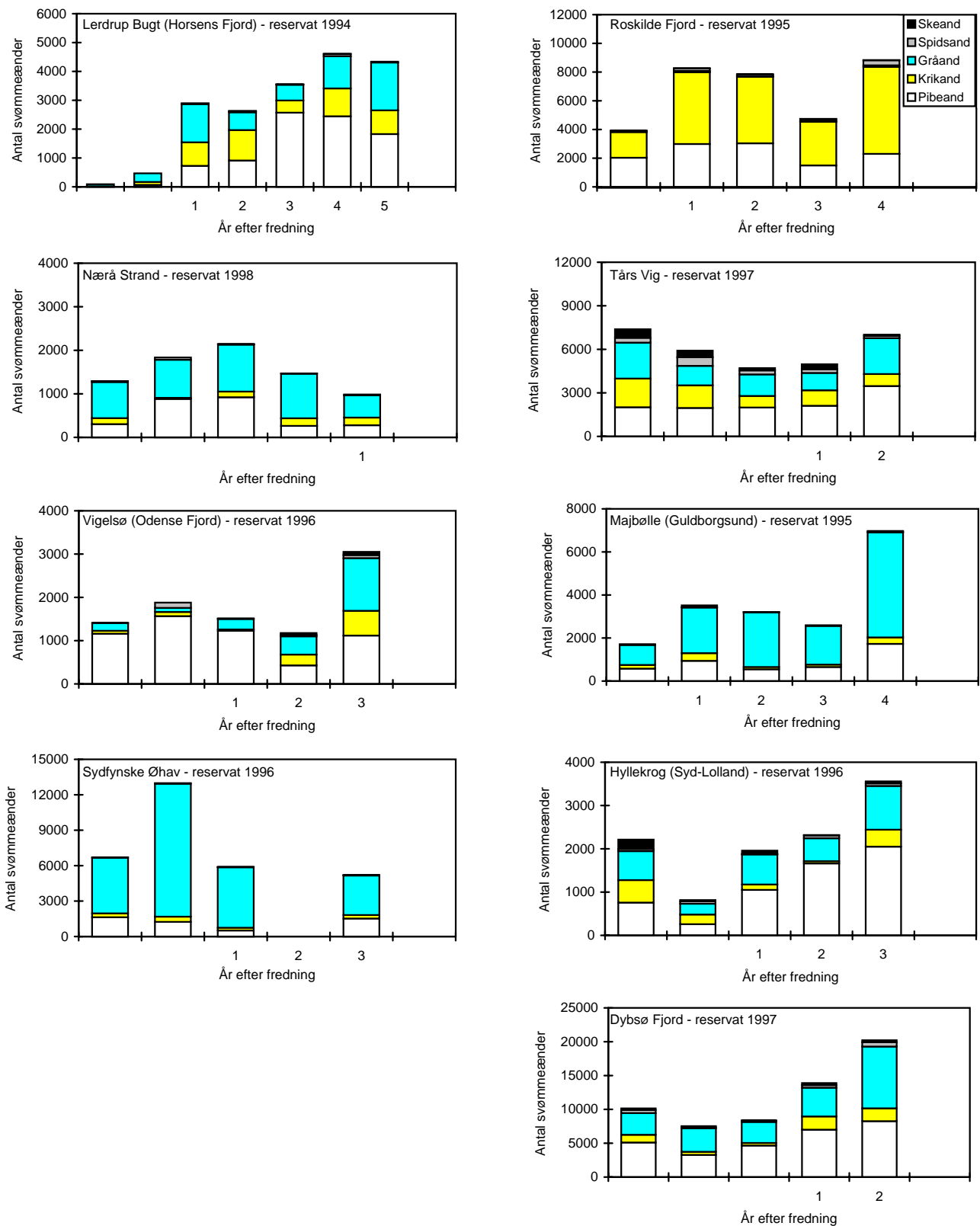
Resultaterne er dog ikke entydige. På andre lokaliteter er antallet af svømmeænder ikke steget, men ligger på niveau med eller er lavere end i årene før reservaterne oprettedes, f.eks. ved Agerø, i Løgstør Bredning (Fig. 4A), i de nyoprettede reservater ved Voerså samt Gerå i Østvendsyssel (præsenteres samlet i Fig. 4A samt ved Nærå Strand på Nordfyn og i det Sydfynske Øhav (Fig. 4B). I Nissum Fjord er antallet af rastende svømmeænder stadig halveret i forhold til 1980erne (Fig. 4A).

3.1.2 Udviklingen i antal af svømmeænder i de tidligere forsøgsreservater

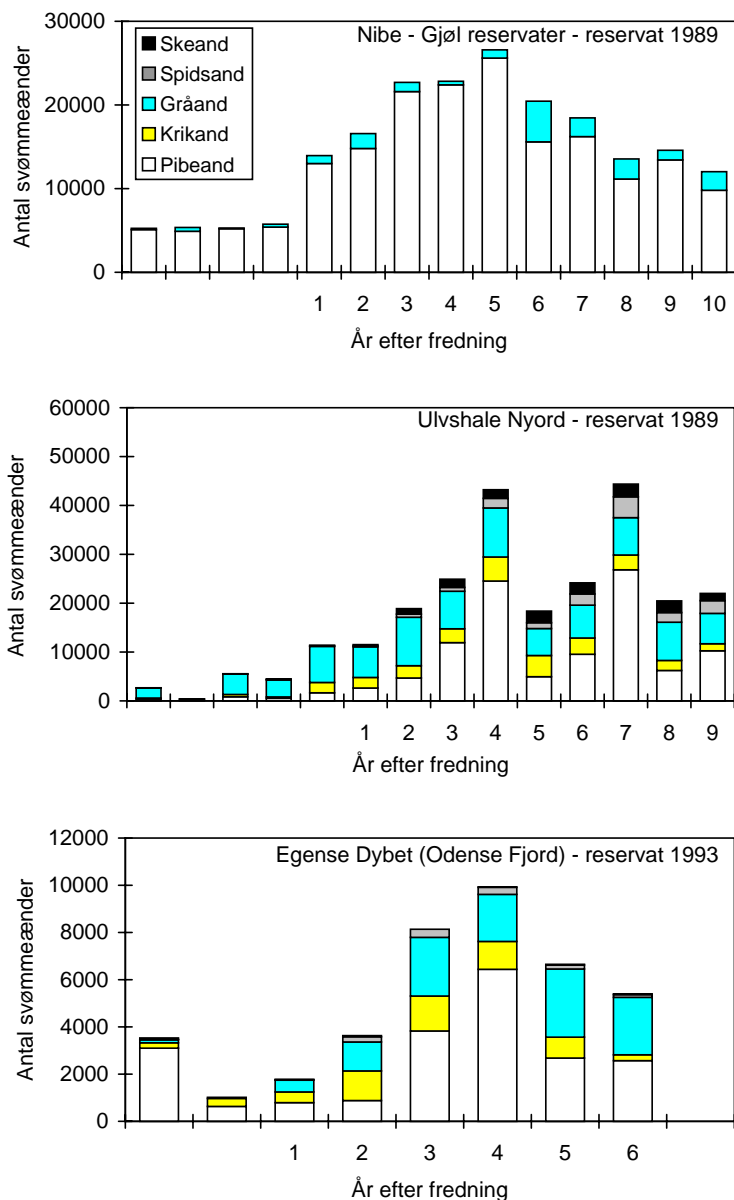
Antallet af rastende svømmeænder i det tidligere forsøgsreservat (nu permanente reservat) i Nibe & Gjølbredninger har i de senere år stabiliseret sig på et niveau på 10.000-15.000 rastende pibeænder samt ca. 2000 gråænder. I det tidligere forsøgsreservat (nu permanente reservat) ved Ulvshale-Nyord fluktuerer den årlige forekomst betydeligt, fra 20.000-45.000 rastende svømmeænder (Fig. 5). For begge områders vedkommende gælder dog fortsat at antallet af rastende svømmeænder er fordoblet og i visse år 10-doblet i forhold til årene før reservaterne oprettedes. De grundige undersøgelser af reservaters

Figur 4A. Vest- og Nordjylland: Udviklingen i antal af rastende svømmeænder i nye reservater, oprettet 1993-98. For hver lokalitet er udviklingen udtrykt ved maksimum forekomsten af hver svømmeandart per år. Bemærk at der er forskel på y-akse værdierne i de forskellige områder, samt at der er stor variation i antallet af år der har været reservat (anført på x-aksen under søjlerne). For Nissum Fjords vedkommende er der anført en sammenligning mellem forekomsterne i midten af 1980'erne (efter Christensen 1987) og de nutidige forekomster.

Figur 4B. Østjylland og på Øerne: Udviklingen i antal af rastende svømmeænder i nye reservater, oprettet 1993-98. For hver lokalitet er udviklingen udtrykt ved maksimum forekomsten af hver svømmeandart per år. Bemærk at der er forskel på y-akse værdierne i de forskellige områder, samt at der er stor variation i antallet af år der har været reservat (anført på x-aksen under søjlerne). Data fra det Sydfynske Øhav mangler fra 1997.

Figur 5. Udviklingen i antal af rastende svømmeænder i de tidligere forsøgsreservatområder i Nibe & Gjørl Bredninger (forsøg med reservater 1989-92, permanent reservat siden 1993), Ulvshale-Nyord (forsøg med reservater 1989-92, permanent reservat siden 1993), samt i Egense Dyb (forsøg med reservater 1993-95, permanent reservat siden 1996). For hver lokalitet er udviklingen udtrykt ved maksimum forekomsten af hver svømmeandart per år.

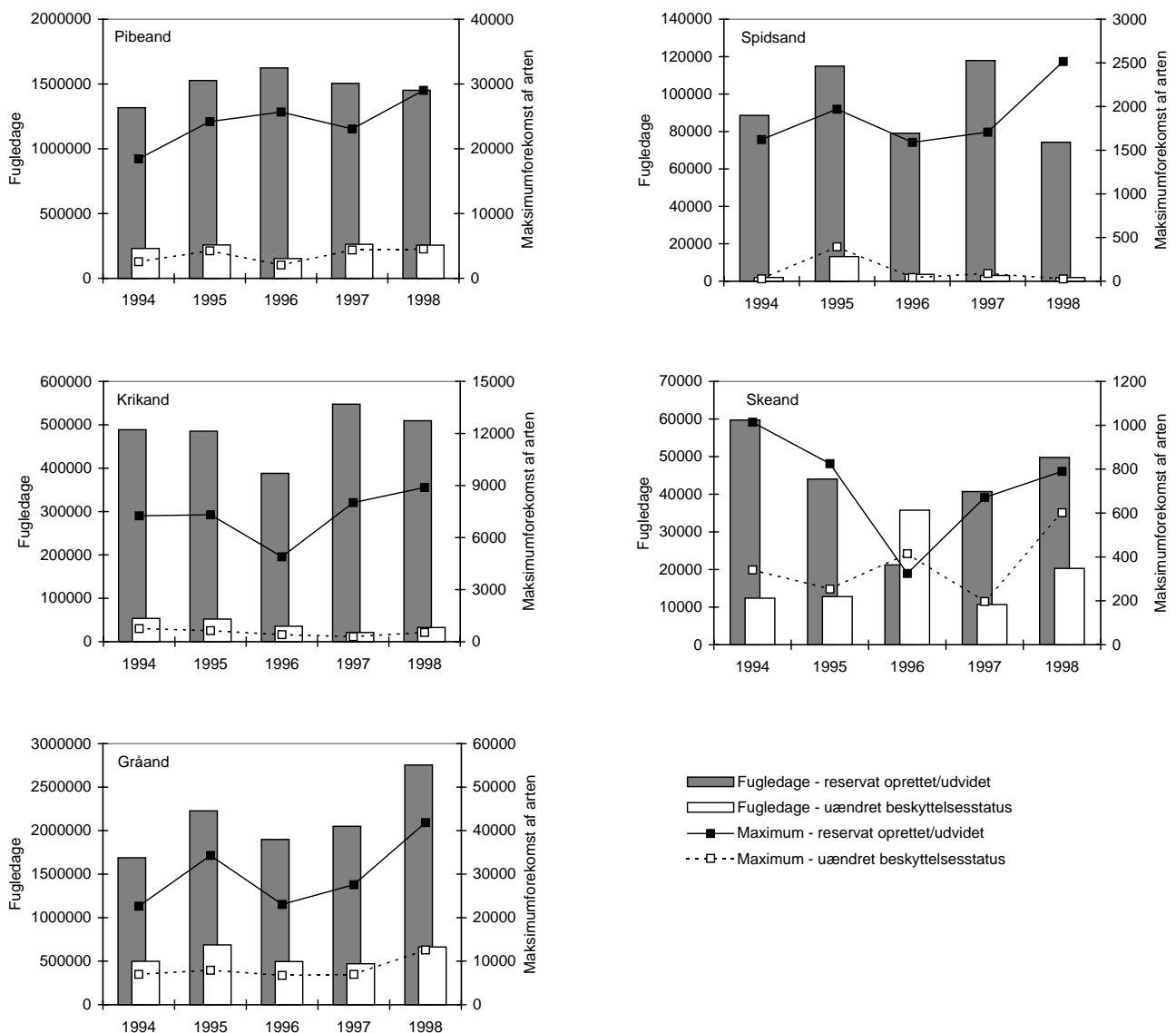
virkning på fuglenes forekomst i områderne er behandlet af Madsen et al. (1992a,b,c,d, 1995) samt Madsen (1998a, 1998b).

I det tidligere forsøgsreservat (nu permanente reservat) i Egense Dyb (Odense Fjord) var antallet af rastende svømmeænder i 1998 på niveau med 1997, lavere end i 1995-96, men fortsat mindst fordoblet i sammenligning med årene før forsøgene med reservater indledtes i 1993. Forsøgene med reservatafgrænsninger i dette område er udførligt beskrevet i en række rapporter af Jægerforbundet m.fl. (1994, 1995, 1996) samt Clausen m.fl. (1998).

Undersøges de tre tidligere forsøgsreservater samlet bemærkes det at det især er pibeanden der har udvist en faldende i forekomst i de senere år (Fig.5) hvorimod de andre arter udviser en konstant forekomst.

3.1.3 Svømmeænder i det nye reservatnetværk - samlet

Udviklingen i forekomsten af svømmeænder i alle de nye reservater, det vil sige de ca. 30 optællingsområder hvor der i perioden 1994-98 er oprettet eller udvidet et reservat, er sammenlignet med de områder hvor der planlægges nyetablering eller udvidelse af eksisterende reservater (det vil sige ca. 15 optællingsområder der er optalt i perioden 1994-98). Responsen fra de forskellige arter af svømmeænder på de nyetablerede reservater er meget forskellig.

Figur 6. Udviklingen i det samlede maksimale antal af rastende svømmeænder (kurver) samt samlet udnyttelse (fugledage; søjler) i: 1) områder hvor der i løbet af perioden 1994-98 er oprettet nye reservater eller foretaget udvidelse af eksisterende reservater (forbedret beskyttelsesstatus; mørke søjler samt udfyldte firkanter); 2) områder hvor der endnu ikke er foretaget reservatoprettelser (uændret beskyttelsesstatus; åbne søjler samt åbne firkanter).

Pibeand

For pibeændernes vedkommende er der i perioden 1994-98 en tendens til stigning i den samlede maksimumforekomst i de områder hvor der er oprettet nye reservater eller udvidet eksisterende reservater. Stigningen er fra ca. 20.000 individer i 1994 til 30.000 individer i 1998. Antallet af fugledage tilbragt i områderne er dog kun steget fra knapt 1,3 mill. til 1,5 mill. over perioden (Fig. 6). Belyst ved Underhill index er stigningen fra index 0,84 i 1994 til 1,03 i 1998 (Fig. 7). Udviklingen udviser dog kun en forskel ved sammenligning af 1994 med 1998 med en signifikans grænse på $p=0,10$, alle andre sammenligninger mellem årene er ikke signifikante. Derfor konkluderes det at der ikke er tale om en signifikant ændring efter den normale signifikans grænse på $p=0,05$.

Til sammenligning er forekomsten af pibeænder i områder hvor der ikke er oprettet reservater, fluktuerende med en årlig maksimumforekomst på 2500 til 4500 individer, og fugledageudnyttelse på 150.000 til 250.000 (Fig. 6). Underhill index varierer fra 0,63 i 1996 til 1,15 i 1997, med signifikant lavere index i 1996 sammenlignet med 1997 og 1998 ($p < 0,1$), alle andre sammenligninger mellem årene er ikke signifikante (Fig. 7).

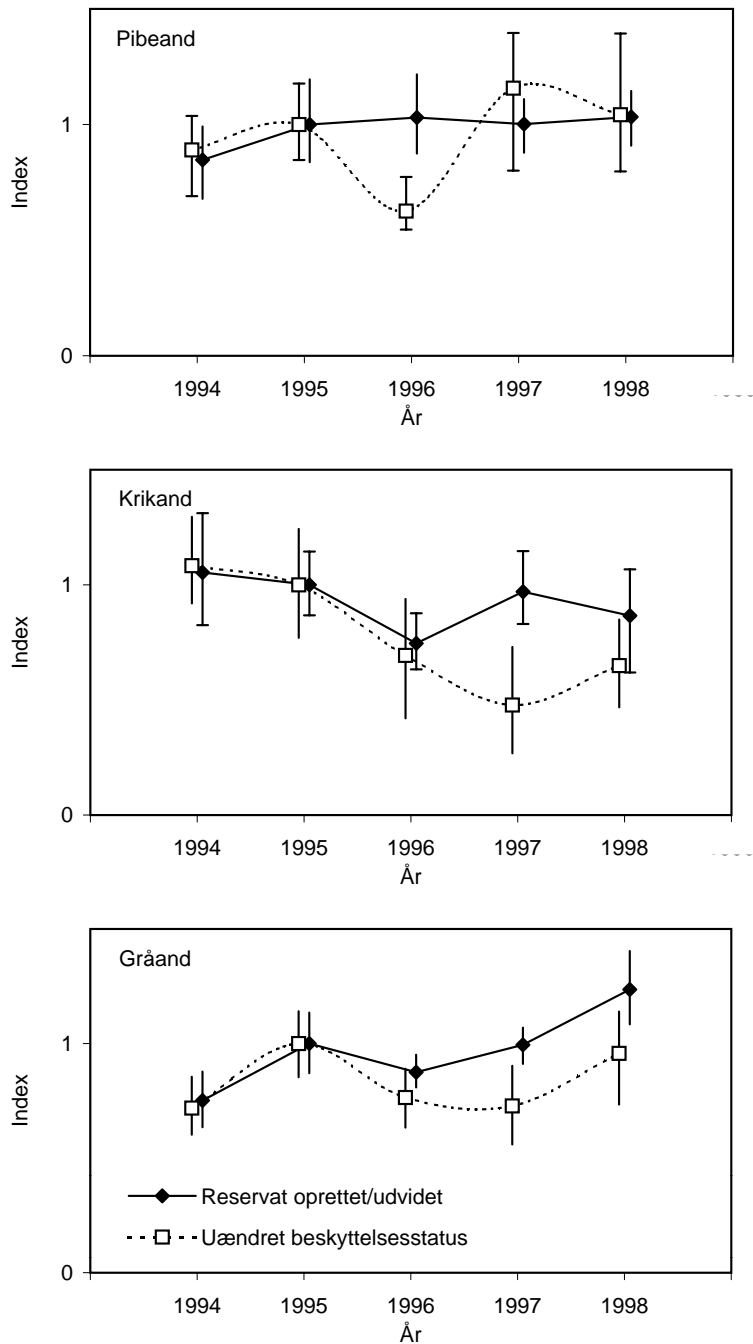
Krikand

Den samlede maksimumforekomst af krikænder i de områder hvor der er oprettet nye reservater eller udvidet eksisterende reservater, var på 8900 fugle i efteråret 1998. Selvom det er den hidtil højeste forekomst er der ikke tale om en signifikant ændring, og antallet af fugledage tilbragt i områderne har alle årene, med undtagelse af 1996, ligget på omkring 500.000 (Fig. 6). Underhill index i perioden 1994-98 varierer fra 1,05 til 0,86 med signifikant lavere index i 1996 sammenlignet med 1995 og 1997 ($p < 0,01$), alle andre sammenligninger mellem årene er ikke signifikante (Fig. 7).

Til sammenligning er forekomsten af krikænder faldende i områder hvor der ikke er oprettet reservater, fra en årlig maksimumforekomst på 650-750 i 1994-95 til 250-500 i 1997-98, og faldende antal fugledage fra ca. 52.000 i 1994-95 til 21.000-32.000 i 1997-98. Underhill index er faldende fra 1,08 i 1994 til 0,47-0,65 i 1997-98, med signifikant lavere index i 1997 og 1998 sammenlignet med 1994 og 1995 ($p < 0,05$), alle andre sammenligninger mellem årene er ikke signifikante (Fig. 7).

Gråand

For gråændernes vedkommende er der i perioden 1994-98 sket en stigning i den samlede maksimumforekomst i områder hvor der er oprettet eller udvidet reservater. Stigningen er fra ca. 22.000 individer i 1994 til 42.000 individer i 1998 (Fig. 6). Antallet af fugledage tilbragt i områderne er ligeledes steget over perioden, fra 1,7 mill. til 2,7 mill. (Fig. 6). Underhill index er steget fra 0,75 i 1994 til 1,24 i 1998,

Figur 7. Udviklingen i forekomsten af pibe-, krik- og gråander udtrykt ved Underhill index metoden i to grupper af optællingsområder: 1) områder hvor der er i løbet af perioden 1994-98 er oprettet nye reservater eller foretaget udvidelse af eksisterende reservater (forbedret beskyttelsesstatus; lukkede diamanter med optrukne linier); 2) områder hvor der endnu ikke er foretaget reservatoprettelser (uændret beskyttelsesstatus; åbne firkanter med stiplede linier). De lodrette linier omkring index-værdien angiver 90% konsistens intervaller.

med signifikant højere index i 1998 sammenlignet med 1994, 1996 og 1997 ($p < 0.05$); og signifikant højere index i 1997 sammenlignet med 1994 og 1996 ($p < 0.05$) (Fig. 7).

Til sammenligning er forekomsten i områder hvor der ikke er oprettet reservater, konstant eller svagt varierende, med en årlig maksi-

mumforekomst på 7.000 til 12.500 individer, og fugledageudnyttelse på 500.000 til 700.000. Underhill index varierer fra 0,72 til 1,0 med højeste index i 1995, det eneste år hvor der var et signifikant højere index sammenlignet med 1996 ($p < 0.01$), alle andre sammenligninger mellem årene er ikke signifikante (Fig. 7).

Spidsand og skeand

For disse arters vedkommende er udviklingen i maksimumforekomst og fugledage varierende, med store udsving fra år til år, samt uden tydelig tendens (Fig. 6).

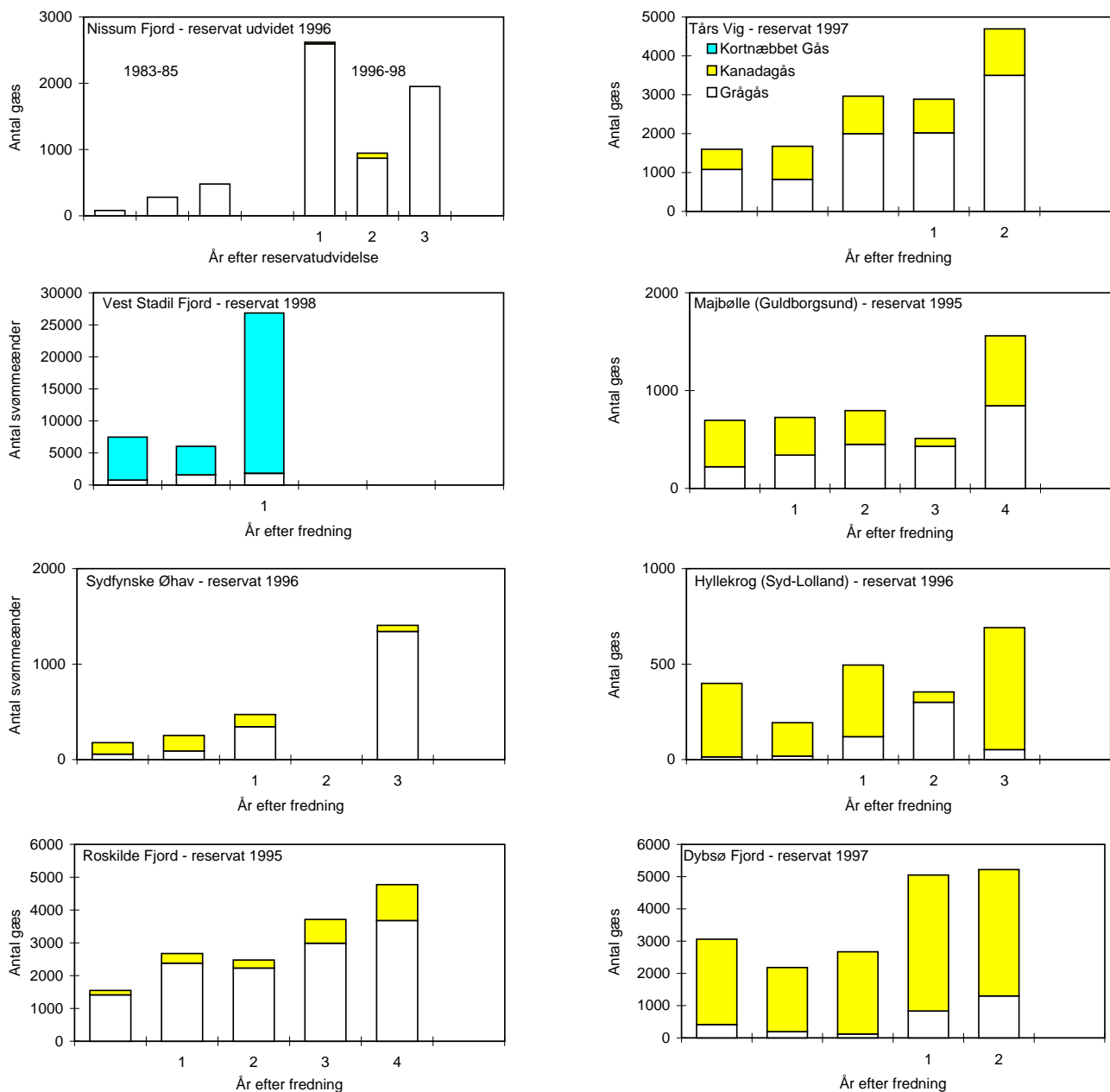
3.2 Jagtbare gæs

3.2.1 Udviklingen i antal af jagtbare gæs i de nye reservater

Tre arter af jagtbare gæs forekommer regelmæssigt og i større antal i tilknytning til de nye reservatområder. Det er kortnæbbet gås *Anser brachyrhynchus* der stort set udelukkende forekommer i Vestjylland, samt grågås *Anser anser* og kanadagås *Branta canadensis* der begge ses i hele landet. Udviklingen i disse arters antal på otte udvalgte lokaliteter illustreres i Figur 8. For alle områdernes vedkommende ses en markant fremgang i forekomsten af jagtbare gæs i årene efter reservatoprettelsen sammenlignet med årene uden reservat. Kortnæbbet gæs reagerede tydeligt på oprettelsen af det jagtfrie kerneområde ved Vest Stadil Fjord, med en stigning fra 6500-8000 rastende gæs før til 27.000 i den første sæson efter reservatoprettelsen. Dertil kommer at såvel de kortnæbbede gæs samt grågæssene opholdt sig meget længere tid ved Vest Stadil Fjord i efteråret 1998. Grågås er gået frem i antal ved Roskilde Fjord, Tårs Vig, Majbølle, Hyllekrog samt Dybsø Fjord, og alle lokaliteter på nær Hyllekrog fremviste en større forekomst i 1998 sammenlignet med 1994-97 (Fig. 8). Kanadagås er ligeledes steget i antal på de østdanske lokaliteter Roskilde Fjord, Tårs Vig, Majbølle, Hyllekrog samt Dybsø Fjord (Fig. 8).

3.2.2 Udviklingen i antal af jagtbare gæs i de tidligere forsøgsreservater

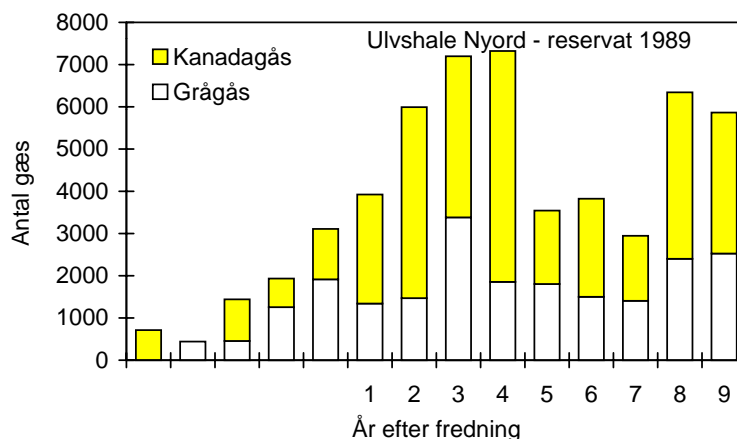
Blandt de tre tidligere forsøgsreservater er det kun ved Ulvshale-Nyord, der regelmæssigt forekommer større antal af jagtbare gæs. I det tidligere forsøgsreservat ved Ulvshale-Nyord er der registeret en mindre stigning i forekomsten af grågås og en 3-5dobling i forekomsten af kanadagås i årene efter reservatoprettelsen. Den årlige forekomst af arterne fluktuerer dog betydeligt (Fig. 9).

Figur 8. Udviklingen i antal af kortnæbbede gæs, grågæs samt kanadagæs i nye reservater, oprettet 1994-98. Der præsenteres data fra otte lokaliteter hvor der i løbet af perioden 1994-98 på et tidspunkt er optalt > 1000 grågæs og/eller > 250 kanadagæs (svarende til 0,5% af de respektive arters trækvejsbestande). For hver lokalitet er udviklingen udtrykt ved maksimum forekomsten af hver gåseart per år. For Nissum Fjords vedkommende er der anført en sammenligning mellem forekomsterne i midten af 1980'erne (efter Christensen 1987) og de nutidige forekomster. Data fra det Sydfynske Øhav mangler fra 1997.

3.2.3 Omfordelinger af gæs

I den forrige statusrapport om de jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder (Clausen et al. 1999) analyseredes svømmeændernes detailudbredelse før henholdsvis efter oprettelsen af en række nye reservater i landet. Svømmeænderne havde på alle lokaliteterne reageret på oprettelsen af de nye reservater ved i stigende grad at opholde sig inden for reservaterne, sammenlignet med deres udnyttelse af de samme dele af fjordene i årene forud for reservaternes oprettelse.

Figur 9. Udviklingen i antal af rastende grågæs og kanadagæs i det tidligere forsøgsreservatområde ved Ulvshale-Nyord (forsøg med reservater 1989-92, permanent reservat siden 1993). Udviklingen er udtrykt ved maksimum forekomsten af hver gåseart per år.

En tilsvarende analyse for de jagtbare gåsearters vedkommende giver et fuldstændigt sammenligneligt billede, der her præsenteres ved hjælp af eksempler fra tre østdanske reservater med flest gæs (jvf. Fig. 8), henholdsvis Roskilde Fjord, Dybsø Fjord samt Tårs Vig området.

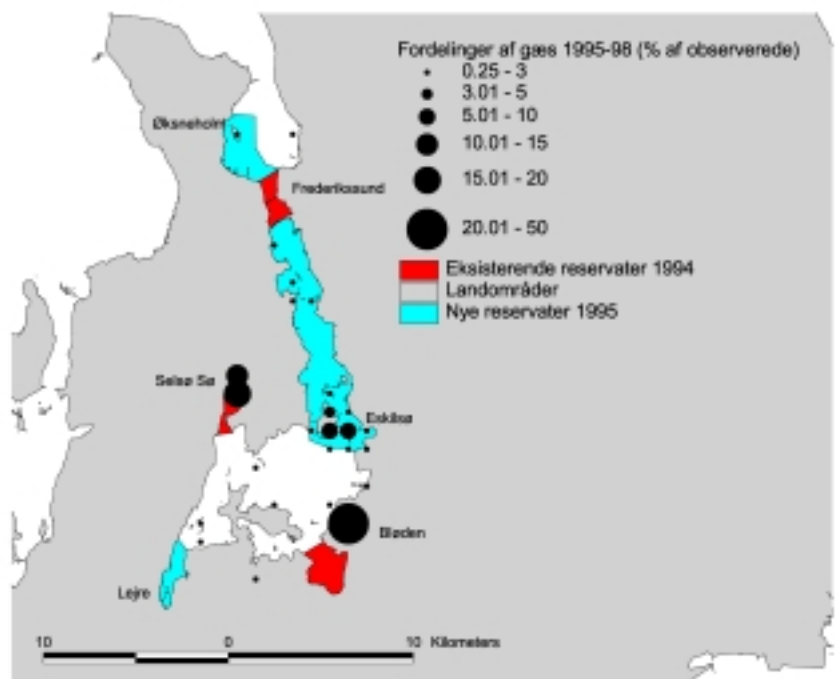
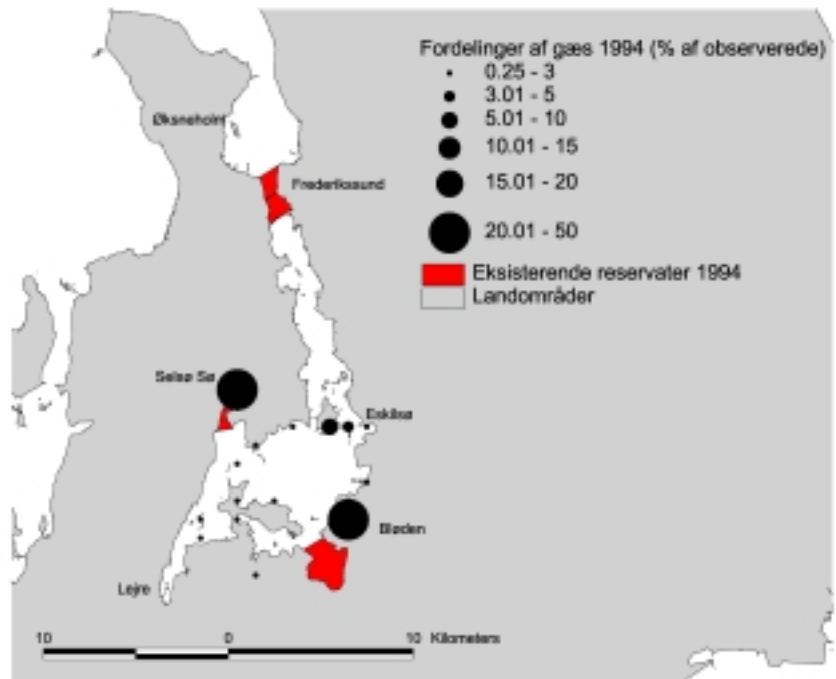
Roskilde Fjord

Roskilde Fjord var blandt de første lokaliteter, hvor der oprettedes en række nye reservater, ved Øksneholm, ved Frederikssund, ved Eskilsø samt ved Lejre (Fig. 10).

Før reservaternes oprettelse forekom langt størstedelen af grågæssene udelukkende i to eksisterende reservater, ved Bløden (52% af alle observerede grågæs 1994) og Selsø Sø (32% af alle observerede grågæs 1994). Efter oprettelsen af de nye reservater er en stigende andel af grågæssene registreret i tilknytning til det nye reservat ved Eskilsø (18% af alle observerede grågæs 1995-98 der forekom 9% i området i 1994), andelen ved Selsø Sø er uforandret (31% af alle observerede grågæs 1995-98), hvorimod andelen ved Bløden er faldet (40% af alle observerede grågæs 1995-98).

Kanadagæs sås fåtalligt i Roskilde Fjord før reservatoprettelsen (Fig. 8). I perioden 1995-98 er arten steget i antal. Kanadagæssene forekommer hyppigst i de jagtfredede områder ved Eskilsø (22% af alle observerede kanadagæs 1995-98) og Selsø Sø (21%). En betydelig andel (14%) er optalt i Frederikssund nord for det jagtfrie kerneområde ved Eskilsø hvoraf halvdelen er optalt i det jagtfredede område ved Frederikssund, den anden halvdel i den sydlige del af Frederikssund hvor jagt er tilladt fra opankrede pramme.

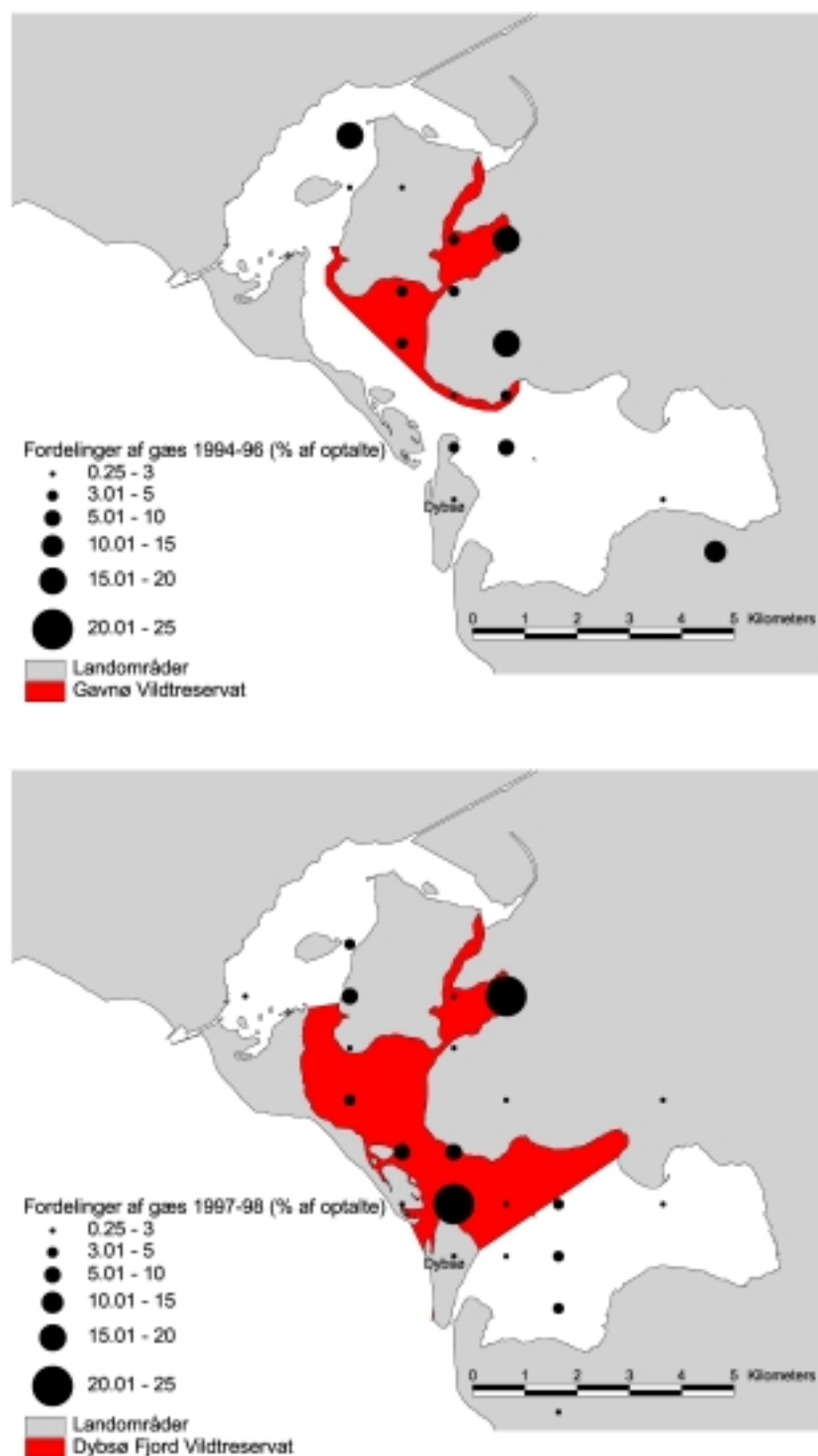
Udbredelsen af de to arter samlet, henholdsvis før og efter reservatudvidelserne, ses i Fig. 10.

Figur 10. Fordelingen af grågæs og kanadagæs (samlet) i Roskilde Fjord før (øverst) henholdsvis efter udvidelsen af antallet af reservater i området fra 1. September 1995 (nederst). Størrelsen af prikkerne angiver procentandelen af alle observerede gæs per km². De tonede områder angiver udstrækningen af reservater med jagtrestriktioner i fjorden i de to perioder (der er ikke sondret mellem områder med totalt jagtforbud og områder med mindre restriktive reguleringer). Det eksisterende reservat ved Bøden er så lille at det ikke kan ses for prikken der angiver gæssenes forekomst.

Dybsø Fjord

Ved Dybsø Fjord udvidedes det eksisterende Gavnø Vildtreservat med virkning fra efteråret 1997 (Fig. 11).

Figur 11. Fordelingen af grægæs og kanadagæs (samlet) ved Dybsø og Karrebæksminde fjorde (Sydsjælland) før (øverst) henholdsvis efter udvidelsen af reservatet i 1997 (nederst). Størrelsen af prikkerne angiver procentandelen af alle observerede gæs per km². De tonede områder angiver udstrækningen af reservater med jagtrestriktioner i fjorden i de to perioder (der er ikke sondret mellem områder med totalt jagtforbud og områder med mindre restriktive reguleringer).

Før reservatudvidelsen forekom hovedparten af de optalte grågæs ved Dybsø Fjord enten inden for Gavnø Vildtreservat (37% af de optalte grågæs 1994-96) eller i området omkring nordenden af Dybsø (42%). Disse fordelingsstal er ikke væsentligt ændret efter reservatudvidelsen idet 43% (af de optalte grågæs 1997-98) er optalt inden for det tidligere reservatområde ved Gavnø, og 36% omkring nordenden af Dybsø, men der er som tidligere nævnt tale om at betydeligt flere grågæs forekommer i området i den sidste periode (jvf. Fig. 8).

Kanadagæssene har derimod ændret deres udbredelse i området. Før reservatudvidelsen forekom hovedparten af kanadagæssene inden for Gavnø Vildtreservat (23% af de optalte kanadagæs 1994-96) og betydeligt færre i området ved nordenden af Dybsø (9%). Efter reservatudvidelsen er andelen inden for det tidligere reservatområde faldet til 16% (af de optalte kanadagæs 1997-98), og 41% er optalt omkring nordenden af Dybsø.

Da kanadagåsen er langt den hyppigste af de to arter i området fremgår dette skift meget tydeligt i præsentationen af udbredelsen af de to arter samlet, henholdsvis før og efter reservatudvidelserne (Fig. 11).

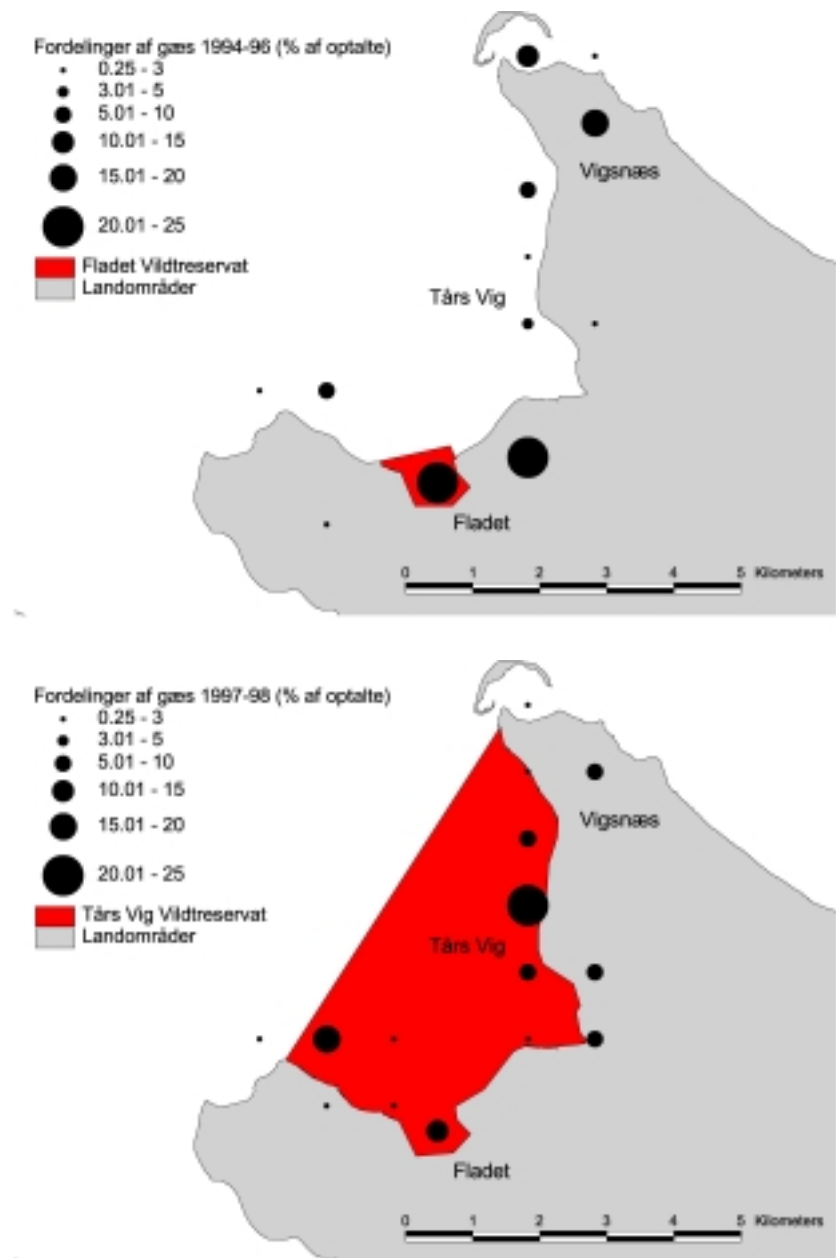
Tårs Vig

Ved Tårs Vig udvidedes det eksisterende Fladet Vildtreservat med virkning fra efteråret 1997 (Fig. 12).

Før reservatudvidelsen forekom hovedparten af de optalte grågæs inden for Fladet Vildtreservat (26% af de optalte grågæs 1994-96), på landbrugsarealer i området umiddelbart øst for reservatet (17%), eller i selve Tårs Vig (37%). Efter reservatudvidelsen er andelen af grågæs inden for det tidligere reservatområde ved Fladet faldet (17% af de optalte grågæs 1997-98), og gæssene er ikke registreret i området øst for Fladet. Hovedparten er derimod optalt i det nye reservatområde i Tårs Vig (78%). Som ved Dybsø Fjord forekommer der betydeligt flere grågæs i området i den sidste periode (jvf. Fig. 8).

Kanadagæssene var før reservatudvidelsen nogenlunde jævnt fordelt mellem tre lokaliteter, landbrugsområdet øst for Fladet (35% af de optalte kanadagæs 1994-96), landbrugsområder på Vignæs (33%) og selve Tårs Vig (32%). Efter reservatudvidelsen i 1997 er langt hovedparten af kanadagæssene optalt i det nye reservatområde ved Tårs Vig (78% af de optalte kanadagæs 1997-98), arten er ikke registreret i området øst for Fladet, og færre er set ved Vignæs (20%).

Udbredelsen af de to arter samlet, henholdsvis før og efter reservatudvidelserne, ses i Fig. 12.

Figur 12. Fordelingen af grågæs og kanadagæs (samlet) ved Tårs Vig (Lolland) før (øverst) henholdsvis efter udvidelsen af reservatet i 1997 (nederst). Størrelsen af prikkerne angiver procentandelen af alle observerede gæs per km². De tonede områder angiver udstrækningen af reservater med jagtrestriktioner i fjorden i de to perioder (der er ikke sondret mellem områder med totalt jagtforbud og områder med mindre restriktive reguleringer).

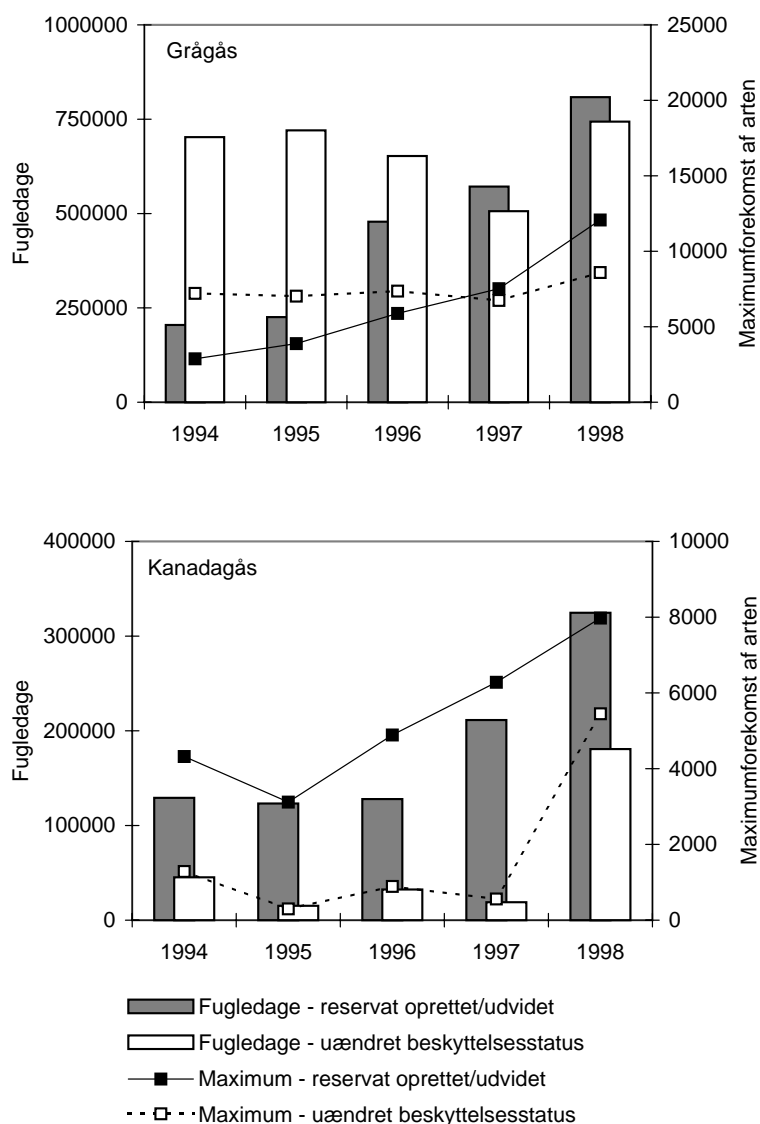
3.2.4 Jagtbare gæs i det nye reservatnetværk - samlet

Sammenligner man udviklingen i forekomsten af de to hyppigst forekommende jagtbare gåsearter (grågæs samt kanadagæs) i tilknytning til alle de nye reservater med udviklingen i de områder hvor der planlægges nyetablering eller udvidelse af eksisterende reservater, genfindes mønstret fra den tilsvarende analyse for svømmeænderne.

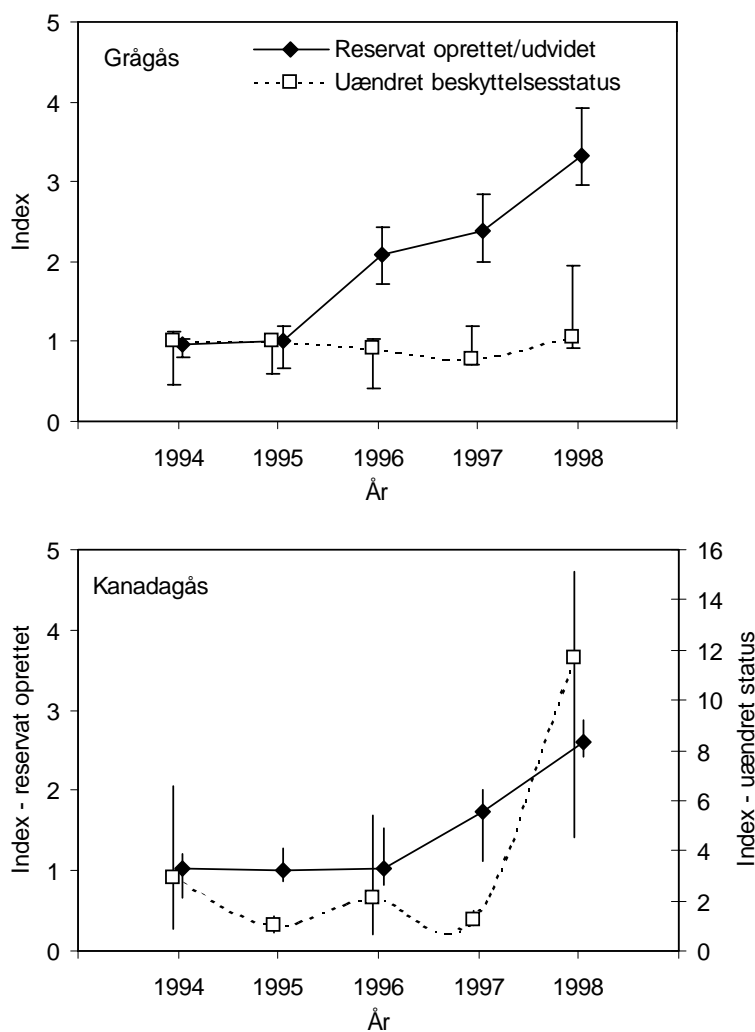
Grågås

For grågæssene er der i perioden 1994-98 sket en stigning i den samlede maksimumforekomst i de områder hvor der er oprettet nye reservater eller udvidet eksisterende reservater. Stigningen er fra knapt 3.000 til godt 12.000 rastende individer. Antallet af fugledage er steget tilsvarende, fra ca. 200.000 til 800.000 (Fig. 13). Underhill index er steget fra 0,95 i 1994 til 3,34 i 1998, med signifikant højere index i 1998 sammenlignet med alle tidligere år ($p < 0,05$) og signifikant højere index i 1997 sammenlignet med 1994 og 1995 ($p < 0,05$) (Fig. 14).

Til sammenligning er forekomsten i områder hvor der ikke er oprettet reservater, konstant med en årlig maksimumforekomst på 6700 til 8600 individer, og et antal fugledage på 500.000 til 750.000 (Fig. 13).

Figur 13. Udviklingen i det samlede maksimale antal af rastende grågæs og kanadagæs (kurver) samt samlet udnyttelse (fugledage; søjler) i: 1) områder hvor der er i løbet af perioden 1994-98 er oprettet nye reservater eller foretaget udvidelse af eksisterende reservater (forbedret beskyttelsesstatus; mørke søjler samt udfyldte firkanter); 2) områder hvor der endnu ikke er foretaget reservatoprettelser (uændret beskyttelsesstatus; åbne søjler samt åbne firkanter).

Figur 14. Udviklingen i forekomsten af grågæs og kanadagæs udtrykt ved Underhill index metoden i to grupper af optællingsområder: 1) områder hvor der er i løbet af perioden 1994-98 er oprettet nye reservater eller foretaget udvidelse af eksisterende reservater (forbedret beskyttelsesstatus; lukkede diamanter med optrukne linier); 2) områder hvor der endnu ikke er foretaget reservatoprettelser (uændret beskyttelsesstatus; åbne firkanter med stiplede linier). De lodrette linier omkring index-værdien angiver 90% konsistens intervaller. Bemærk der er forskellig akse for kanadagæs i de to typer af områder.

Underhill index varierer fra 0,78 i 1997 til 1,06 i 1998, med signifikant højere index i 1998 sammenlignet med 1997 ($p < 0.01$), alle andre sammenligninger mellem årene er ikke signifikante (Fig. 14).

Kanadagæs

Den samlede maksimumforekomst af kanadagæs har i perioden 1994-98 været jævnt stigende i de områder hvor der er oprettet eller udvidet reservater. Stigningen er fra ca. 4.000 til 8.000 individer (Fig. 13). Antallet af fugledage i områderne er ligeledes steget over perioden fra 120.000 til 325.000 (Fig. 13). Underhill index er steget fra 1,03 i 1994 til 2,60 i 1998, med signifikant højere index i 1998 sammenlignet

med alle tidligere år ($p < 0.05$), alle andre sammenligninger mellem årene er ikke signifikante (Fig. 14).

Til sammenligning varierede maksimumforekomsten i områder hvor der ikke er oprettet reservater, frem til 1997 med et årlig maksimum på 300 til 1200 individer, og et antal fugledage på 15.000 til 45.000 (Fig. 13). Forekomsten i 1998 var rekordstor, med en maksimumforekomst på 5450 individer og en samlet antal på 181.000 fugledage (Fig. 13). Underhill index varierede fra 1,0 i 1995 til 2,92 i perioden 1994-97. I 1998 var index 11,65. Indekset i 1998 var signifikant højere end i 1995 og 1997 ($p < 0.05$), alle andre sammenligninger mellem årene er ikke signifikante (Fig. 14).

4 Diskussion

Mere end halvdelen af de nye reservater var oprettet med virkning fra jagtsæsonen 1998 hvorved arealet af reservater der tilgodeser trækende vandfugle i Danmark (uden for Vadehavet) er fordoblet. Flere af de nye reservater havde i 1998 været effektueret i et par år, andre var lige trådt i kraft, og enkelte havde været oprettet i tre-fire år.

Erfaringerne fra de tre forsøgsreservater viser samstemmende at man må forvente at der går et par år før trækfuglene tager de nyoprettede reservater i brug. På den baggrund skal resultaterne fra optællingerne i perioden 1994-98 stadig betragtes som foreløbige. Dog tyder resultaterne på at en lang række af de nyoprettede og udvidede reservater virker efter hensigten. I denne og tidligere rapporter påvises fremgang i antal af rastende svømmeænder i størstedelen af områderne (Clausen et al. 1998, 1999). I denne rapport præsenteres endvidere evidens for at et tilsvarende resultat er opnået for de hyppigst forekommende jagtbare gåsearters vedkommende.

I sammenligning med forsøgsreservaterne ved Nibe og Gjør Bredninger samt Ulvshale-Nyord hvor der sås mangedoblinger i antallet af rastende svømmeænder, er der i de nye reservater beskedne forøgelser af antallene. Det samlede antal af rastende pibeænder i tilknytning til de nye reservater viser en tendens til en stigning på 50% fra 1994 til 1998, antallet af rastende gråænder er med sikkerhed næsten fordoblet og antallet af krikænder er konstant, hvorimod spidsand og skeand ikke viser nogen entydig tendens. Det skal imidlertid bemærkes at der i samme periode ikke er registreret en tilsvarende fremgang i antallet af pibeænder og gråænder, og at antallet af krikænder er faldet i de områder hvor der ikke er oprettet reservater.

For pibeandens vedkommende skal det derudover bemærkes at den tilsyneladende positive udvikling er sket på trods af at pibeænderne i alle årene i perioden 1994-98 har haft usædvanlig dårlig ynglesucces. Således var 1998 den femte sæson i træk med et yngleresultat "under middel" (middel fra årene 1982-97; Clausager 1999). Et så dårligt yngleresultat over en femårig periode må have forårsaget en betydelig nedgang i den samlede bestand af pibeænder der trækker igennem landet, og dermed den "pulje" de rastende fugle udgør. Den formodede nedgang i bestanden afspejler sig til dels i vigende forekomster af arten på en række lokaliteter i de senere år, f.eks. Agger Tange, Agerø, Løgstør Bredning og Egense Dyb. På den baggrund er tendensen til fremgang i de nye reservatområder bemærkelsesværdig.

Resultaterne af optællingerne vedrørende de jagtbare gæsearter viser entydigt at gæssene reagerer med stigende antal på reservaternes oprettelse. Der er en kraftig stigning, næsten firedobling, i forekomsten af grågæs i tilknytning til de nye reservatområder hvorimod antallet i de optalte områder uden ændret beskyttelsesstatus er konstant, med undtagelse af 1998 hvor der var en større fremgang generelt for både grågæssenes og kanadagæssenes vedkommende.

Fremgangene i tilknytning til reservaterne kunne afspejle en generel bestandsstigning for de behandlede arter hvilket uden tvivl gør sig gældende for grågæssenes vedkommende i Vestjylland hvor en hurtigt voksende norsk ynglebestand ses på efterårstræk. Størstedelen af de norske gæs indgår dog ikke i det præsenterede materiale, idet kun Nissum Fjord og Vest Stadil Fjord bidrager med væsentlige antal af rastende grågæs inden for de behandlede reservatområder.

Hovedparten af grågæssene der er sammenstillet i Figur 13 og 14 er optalt i tilknytning til reservatområder (eksisterende eller kommende) øst for Storebælt. Nettotilvæksten i områderne med nyetablerede reservater afspejler ikke en generel bestandsfremgang i Sydøstdanmark. Bestanden af grågæs i dette område har været særdeles stabil over en længere årrække (Madsen et al. 2000). Derimod synes en stigende andel af gæssene at udnytte fourageringsarealer i tilknytning til nye rasteplasser der er opstået som følge af etableringen af de nye reservater. Gæssene kommer formodentlig fra lokaliteter i andre dele af Sydsjælland, f.eks. Gisselfeld/Bregentved hvor der i de senere år er en vigende forekomst, samt ved omfordeling inden for regionale områder som Guldborgsund området. Madsen et al. (2000) giver en uddybende diskussion af denne problemstilling.

For kanadagæssenes vedkommende er der ingen tvivl om at stigende antal af gæs forekommer i hele landet. Den svensk-dansk-tysk overvintrende bestand er steget fra 20.000 til 50.000 individer siden midten af 1980'erne (Andersson et al. 1999). Analysen af udviklingen i områder henholdsvis med og uden reservater viser at en stigende andel af gæssene forekommer i tilknytning til de nyetablerede reservater. I modsætning til grågæssene der primært søger føde på landbrugsafgrøder, benytter en stor del af kanadagæssene også havgræs- og ålegræsbede i fladvandede fjordsystemer som fourageringsom-

råde. Forskydningerne i kanadagæssenes udbredelse ved Dybsø Vig og Tårs Vig antyder f.eks. at gæssene i et vist omfang er skiftet fra udelukkende at raste i reservaterne (de gamle Gavnø og Fladet Vildt-reservater) til også at fouragere i de nye fredede områder hvor større forekomster af hav- og ålegræs er blevet kortlagt (se udbredelseskortene i Clausen et al. 1999).

På den måde kan reservaterne muligvis medvirke til at reducere mark-skader på landbrugsafgrøder. For en mere udførlig beskrivelse af konflikten mellem landbrug og græssende vandfugle henvises til Madsen & Laubek (1998).

5 Tak

Optællingerne i de planlagte reservater i efteråret 1998 kunne ikke have været gennemført uden hjælp fra en række optællere. En tak for indsatsen til Niels Andersen, Jens Hjerrild Hansen, Jens Gregersen, Oemig Jensen, Anders Kristian Bærholm, Kurt Due Johansen, Peter Kristensen, Jesper Kyed Larsen, Jens Jørgen Pedersen, Kurt Rasmussen samt observatørerne på Vejlerne og Tipperne Feltstationer.

Referencer

- Andersson, Å., Madsen, J., Mooij, J. & Reitan, O. 1999: Canada Goose *Branta canadensis*: Fennoscandia/continental Europe. - In: Madsen, J., Cracknell, G. & Fox, A.D. (Eds.); Goose populations of the western Palearctic. Wetlands International. Danmarks Miljøundersøgelser, Kalø, pp. 236-245.
- Bell, M.C. 1995: A computer programme for estimating population index numbers by Underhill method. - The Wildfowl & Wetlands Trust, Slimbridge.
- Christensen, J.O. 1987: Nissum Fjords fugleliv 1983-85. - Landbrugsministeriets Vildtforvaltning, Vildtreservatkontoret, Kalø, 210 pp.
- Clausager, I. 1999: Vingeindsamling fra jagtsæsonen 1998/99 i Danmark. Danmarks Miljøundersøgelser. 47 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 282.
- Clausen, P. 1994: Monitoringsprogram for vandfugle, menneskelige aktiviteter og vegetation i mulige jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle i Danmark fra efteråret 1994. - Notat fra Danmarks Miljøundersøgelser til Skov- og Naturstyrelsen, Vildtforvaltningskontoret, Reservatsektionen, juli 1994.
- Clausen, P., Andersen-Harild, P., Bøgebjerg, E., Fox, T., Jørgensen, H.E. & Hounisen, J.P. 1996: Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle 1994. Danmark, 60 sider. - Arbejdsrapport fra DMU. Naturovervågning nr. 14.
- Clausen, P., Madsen, J., Jepsen, P.U. & Søgaard, B. 1997: Reservatnetværk for vandfugle. 52 sider. TEMA-rapport fra DMU 12/1997.
- Clausen, P., Amstrup, O., Andersen-Harild, P., Bøgebjerg, E., Fox, T., Jørgensen, H.E., Hounisen, J.P. & Kjær, P.K. 1998: Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle 1994-97. Danmark, 75 sider. - Arbejdsrapport fra DMU. Naturovervågning nr. 71.
- Clausen, P., Bøgebjerg, E., Fox, T., Jørgensen, H.E., Hounisen, J.P., Kjær, P.K. & Petersen, I.K. 1999: Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle 1994-97. Danmark, 72 sider. Arbejdsrapport fra DMU. Naturovervågning nr. 103.
- Danmarks Jægerforbund, Friluftsrådet, Den lokale brugergruppe, Danmarks Naturfredningsforening & Dansk Ornitologisk Forening (1992): Egense Dyb. Fugletællinger i en periode med jagt. Afrapportering af resultater 30.08.91-28.02.92. 37 sider. Rapport.
- Danmarks Jægerforbund, Friluftsrådet, Den lokale brugergruppe, Danmarks Naturfredningsforening & Dansk Ornitologisk Forening 1994: Egense Dyb. Forsøgsreservat. Afrapportering af resultater 1.08.93-28.02.94. 44 sider. Rapport.
- Danmarks Jægerforbund, Friluftsrådet, Den lokale brugergruppe, Danmarks Naturfredningsforening & Dansk Ornitologisk Forening 1995: Egense Dyb. Forsøgsreservat. Afrapportering af resultater 1.08.94-31.1.95. 52 sider. Rapport.
- Danmarks Jægerforbund, Friluftsrådet, Den lokale brugergruppe, Danmarks Naturfredningsforening & Dansk Ornitologisk Forening 1996: Egense Dyb. Forsøgsreservat. Afrapportering af resultater 29.08.95-31.1.96. 49 sider. Rapport.
- Desholm, M. (1998): Length of stay and volume of autumn staging Dunlins

- Calidris alpina* at the Tipperne reserve, Denmark. *Ornis svecica* 8: 1-10.
- Joensen, A.H. 1974: Waterfowl Populations in Denmark 1965-1973. *Dan. Rev. Game Biol.* 9: 1-206.
- Kirby, J.S., Salmon, D.G., Atkinson-Willes, G.L & Cranswick, P.A. 1995: Index numbers for waterbird populations. III. Long-term trends in the abundance of wintering wildfowl in Great Britain, 1966/67-1991/92. - *J. Appl. Ecol.* 32:536-551.
- Laursen, K. & Frikke, J. 1999: Vandfugle i Vadehavet 1996-99. Overvågning af fugle, sæler og planter 1998-99, med resultater fra feltstationerne (Laursen, K. red.). *Danmarks Miljøundersøgelser*. 83 s. - Faglig rapport fra DMU, nr. xxx: 64-67.
- Laursen, K., Pihl, S., Durinck, J., Hansen, M., Skov, H., Frikke, J. & Danielson, F. 1997a: Numbers and distribution of waterbirds in Denmark 1987-1989. - *Dan. Rev. Game Biol.* 15: 1-181.
- Laursen, K., Salvig, J. & Frikke, J. 1997b: Vandfugle i relation til menneskelig aktivitet i Vadehavet 1980-1995. *Danmarks Miljøundersøgelser*. 72 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 187.
- Madsen, J. 1998a: Experimental refuges for migratory waterfowl in Danish wetlands. I. Baseline assessment of the disturbance effects of recreational activities. - *J. Appl. Ecol.* 35: 386-397.
- Madsen, J. 1998b: Experimental refuges for migratory waterfowl in Danish wetlands. II. Tests of hunting disturbance effects. - *J. Appl. Ecol.* 35:398-417.
- Madsen, J. & Pihl, S. 1993: Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle i Danmark. *Danmarks Miljøundersøgelser*. 135 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 72.
- Madsen, J. & Laubek, B. 1998: Markskader forvoldt af gæs og svaner - en litteraturudredning. *Danmarks Miljøundersøgelser*. 28 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 208.
- Madsen, J., Frikke, J., Kristensen, J.B., Bøgebjerg, E. & Hounisen, J.P. 1992a: Forsøgsreservat Nibe Bredning: Baggrundsundersøgelser efteråret 1985 til foråret 1989. *Danmarks Miljøundersøgelser*. 50 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 46.
- Madsen, J., Bøgebjerg, E., Kristensen, J.B., Frikke, J. & Hounisen, J.P. 1992b: Forsøgsreservat Ulvshale-Nyord: Baggrundsundersøgelser efteråret 1985 til foråret 1989. *Danmarks Miljøundersøgelser*. 57 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 47.
- Madsen, J., Hounisen, J.P., Bøgebjerg, E. & Frikke, J. 1992c: Forsøgsreservat Nibe Bredning: Resultater af eksperimenter 1989-1991. *Danmarks Miljøundersøgelser*. 43 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 53.
- Madsen, J., Bøgebjerg, E., Hounisen, J.P., Kristensen, J.B. & Frikke, J. 1992d: Forsøgsreservat Ulvshale-Nyord: Resultater af eksperimenter 1989-1991. *Danmarks Miljøundersøgelser*. 61 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 55.
- Madsen, J., Hounisen, J.P., Bøgebjerg, E. & Jørgensen, H.E. 1995: Rastende bestande af vandfugle i forsøgsreservaterne, 1985-1993. *Danmarks Miljøundersøgelser*. 39 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 132.
- Madsen, J., Jørgensen, H.E. & Hansen, F. 2000: Effekt af døgnregulering af jagt på gæs. *Danmarks Miljøundersøgelser*. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 312.
- Miljø- og Energiministeriet (1996): EF-fuglebeskyttelsesområder og Ramsar-områder. Kort og områdebeskrivelser, status 1995. 273 sider. - Rapport, Miljø- og Energiministeriet, Skov- og Naturstyrelsen.

- Pihl, S., Laursen, K., Hounisen, J.P. & Frikke, J. 1992: Landsdækkende optælling af vandfugle fra flyvemaskine, januar/februar 1991 og januar/marts 1992. Danmarks Miljøundersøgelser. 42 s. - Faglig Rapport fra DMU, nr. 44.
- Pihl, S. & Frikke, J. 1992: Counting birds from aeroplane. In: Komdeur, J., Bertelsen, J. & Cracknell, G. (Eds.); Manual for Aeroplane and Ship Surveys of Waterfowl and Seabirds. IWRB Special Publication No. 19. Danmarks Miljøundersøgelser, Afdeling for Flora- og Faunaøkologi, Kalø, pp. 8-23.
- Prys-Jones, R.P., Underhill, L.G. & Waters, R.J. 1994: Index numbers for waterbird populations. II. Coastal wintering waders in the United Kingdom. 1970/71-1990/91. - J. Appl. Ecol. 31: 481-492.
- Underhill, L.G. & Prys-Jones, R.P. 1994: Index numbers for waterbird populations. I. Review and methodology. - J. Appl. Ecol. 31: 463-480.

Appendix I

I dette appendix præsenteres resultaterne fra de optalte områder i tabelform.

For hvert optællingsområde er anført EF-fuglebeskyttelsesområde nr. og betegnelse, optællingsområdets udstrækning, optællingsmetoder i de enkelte områder, hyppighed af optællinger, samt maksimumforekomster af de optalte vandfugle per år fra efterårsperioden august-december, 1994-1998. Der foretages også registreringer af menneskelige aktiviteter i områderne, men de er udeladt af tabelmaterialet.

Præsentationen af efterårets maksimumforekomst er valgt for at reducere udstrækningen af tabelmaterialet.

Bemærk at nogle tabeller strækker sig over flere sider. I de tilfælde er lokalitetens navn skrevet med småt på de fortsatte sider.

Når det i tabellerne angives, at optællingsområdet er "fladvands-området" menes lavvandede områder ud til c. 3-4 meters dybde.

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 1: Ulvedybet og Nibe Bredning

Optællingsområde: Nibe og Gjør Bredninger

Optællingsområde: Limfjorden fra Attrup i vest (sydgående ret linie fra Attrup havn) til Gjør i øst (sydgående ret linie fra Gjør havn).

Herved dækkes ét reservat med omgivelser (Gjør reservat, oprettet 1993). Optællingerne fra forsøgsreservatperioden fra 1985-96 er indgående bearbejdet af Madsen et al. (1992a, 1992c, 1995), Madsen (1998a,b).

Optællingsmetode: 2-3 landbaserede optællinger månedligt suppleret med flytællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Toppet lappedykker	10	0	0	0	0
Skarv	512	510	800	733	78
Fiskehejre	113	125	127	87	92
Knopsvane	2016	3451	1727	2261	1893
Gulnæbbet svane	247	409	1298	951	1060
Grågås	15	49	0	17	80
Kanadagås	65	515	37	35	141
Bramgås	1	0	0	0	0
Knortegås	623	1194	1064	2080	2154
Gravand	328	467	369	134	102
Pibeand	15587	16215	12825	13426	9804
Krikand	150	45	9	22	12
Gråand	4863	2243	2402	1159	2226
Spidsand	1	7	1	13	0
Skeand	162	24	2	0	0
Taffeland	3	0	0	0	0
Troldand	870	0	0	8	0
Bjergand	0	0	0	1	0
Havlit	1	0	0	0	0
Hvinand	282	375	400	509	442
Toppet skallesluger	738	352	292	291	72
Stor skallesluger	129	167	510	28	153
Dykand sp.	210	0	0	0	0
Blishøne	8061	5175	2130	3470	3781
Strandskade	4	0	0	0	0
Hjejle	2300	5200	3015	1400	600
Strandhjejle	8	0	2	13	2
Vibe	350	440	275	350	30
Islandsk ryle	0	6	0	50	0
Almindelig ryle	1905	1650	1000	1155	200
Brushane	8	0	0	0	0
Lille kobbersneppe	7	0	12	0	0
Stor regnspove	19	26	50	22	44
Rødben	40	90	35	50	0
Hvidklire	8	0	3	1	3
Spættet sæl	0	0	0	0	1

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 2: Ålborg Bugt, nordlige del.

Optællingsområde: Kattegatkysten fra Hou via Hals-Egense til Øster Hurup

Optællingsområde: Fladvandsområdet langs kysten fra Hou i nord til Øster Hurup i syd optælles. Herved dækkes et reservat med omgivelser (Hals-Egense reservat, oprettet 1997).

Optællingsmetode: Månedlig flytælling suppleret med landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lom sp.	0	1	0	0	0
Skarv	731	1666	1531	2608	3393
Fiskehejre	19	10	21	2	9
Knopsvane	56	11	42	15	83
Gulnæbbet svane	26	12	6	18	49
Sædgås	0	0	0	1	0
Kanadagås	0	0	0	30	15
Knortegås	213	48	3	170	90
Gravand	754	949	489	1031	982
Pibeand	413	163	103	241	202
Krikand	65	7	83	40	6
Gråand	350	872	1710	1424	1186
Spidsand	0	0	6	216	0
Bjergand	0	0	0	18000	0
Ederfugl	85	301	9038	423	120
Sortand	175	8500	1001	800	3
Fløjlsand	0	10	0	0	0
Hvinand	499	189	75	836	342
Toppet skallesluger	55	1	30	10	8
Blishøne	0	0	40	20	3
Strandskade	359	462	222	507	313
Klyde	14	0	27	0	0
Stor præstekrave	20	0	0	0	0
Hjejle	900	1482	4406	720	13
Strandhjejle	16	40	29	22	10
Vibe	120	2	33	60	21
Islandsk ryle	20	0	9	0	0
Sandløber	30	0	0	0	0
Almindelig ryle	3985	1961	2323	785	1356
Lille kobbersneppe	170	250	3	15	0
Stor regnspove	57	139	3	297	14
Sortklire	0	1	0	2	0
Rødben	50	14	19	166	52
Hvidklire	10	3	21	19	0
Mudderklire	0	0	0	2	0
Stenvender	0	0	0	1	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 2: Ålborg Bugt, nordlige del

Optællingsområde: Stensnæs-Voerså til Hou

Optællingsområde: Hele fladvandsområdet langs kysten fra Stensnæs i nord til Hou i syd optælles. Herved dækkes to reservater ved henholdsvis Gerå og Voerså-Stensnæs (oprettedes i efteråret 1998). Efteråret 1997 indledtes et specialprojekt, hvor der udføres forsøg med regulering af jagten på strandenge. 1997 fungerede som et baggrundsår, hvorefter forsøg udføres i efterårene 1998-99. Resultaterne fra denne undersøgelse afrapporteres separat.

Optællingsmetode: Månedlig flytælling suppleret med landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	1994	1995	1996	1997	1998
Skarv	267	595	461	1000	193
Fiskehejre	16	10	15	5	15
Knopsvane	191	307	22	66	229
Gulnæbbet svane	28	0	26	61	70
Grågås	0	0	6	0	0
Kanadagås	0	0	6	107	46
Knortegås	599	937	867	905	970
Gravand	873	1133	698	650	1348
Pibeand	541	1510	155	485	900
Krikand	40	33	21	51	66
Gråand	280	462	807	177	1011
Spidsand	0	2	12	0	5
Skeand	0	0	0	3	0
Ederfugl	120	63	71	1223	32
Sortand	0	0	0	500	0
Hvinand	194	35	18	40	86
Toppet skallesluger	2	6	0	4	1
Blishøne	3	0	0	0	0
Strandskade	84	172	115	158	236
Klyde	30	0	0	0	0
Hjejle	1921	1950	6094	3100	3200
Strandhjejle	108	32	34	14	12
Vibe	162	214	317	40	991
Islandsk ryle	40	0	54	0	175
Almindelig ryle	2421	2057	2848	2240	1851
Lille kobbersneppe	15	6	15	0	0
Stor regnspove	11	19	9	5	3
Rødben	241	54	36	31	15
Hvidklire	14	0	32	27	1
Stenvender	0	0	1	0	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 8: Kysten fra Aggersund til Bygholm Vejle

Optællingsområde: Aggersborggård reservat med omgivelser

Optællingsområde: Hele fladvandsområdet samt strandenge/øer langs kysten fra Aggersborg i øst til Bygholmdæmningen/ Holmtange mod nordvest optælles som led i Vejlerne Feltstations generelle overvågningsprogram. Herved dækkes to foreslåede reservater. Denne tabel omfatter tællerresultater fra reservatet ved Aggersborg (foreslået udvidet).

Optællingsmetode: Månedlig optælling af reservatet siden 1998, i årene forud optælling i 5-dages perioden.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	1	2	0	0	0
Skarv	31	68	219	48	57
Fiskehejre	23	26	44	24	15
Knopsvane	34	16	4	8	4
Pibesvane	5	0	0	0	0
Sangsvane	9	18	21	12	8
Kortnæbbet gås	21	46	81	14	0
Blisgås	0	0	0	26	0
Grågås	136	61	46	69	55
Kanadagås	0	57	115	11	155
Bramgås	0	10	0	0	0
Knortegås	18	0	0	0	0
Lysbuget Knortegås	4	9	33	0	0
Mørkbuget Knortegås	21	0	0	10	0
Gravand	64	139	25	74	11
Pibeand	545	586	435	210	30
Krikand	281	194	157	70	20
Gråand	766	935	487	685	1565
Spidsand	2	13	6	6	0
Skeand	5	1	0	0	0
Troldand	0	0	1	0	0
Ederfugl	57	0	7	0	0
Hvinand	170	50	23	1	188
Toppet skallesluger	183	510	270	340	30
Stor skallesluger	6	2	2	0	65
Blishøne	0	0	0	1	0
Strandskade	32	15	11	3	0
Klyde	0	8	1	0	0
Stor præstekrave	46	19	29	10	12
Hjejle	6500	1200	700	316	5
Strandhjejle	63	18	56	16	2
Vibe	777	359	315	500	183
Islandsk ryle	4	3	9	0	4
Sandløber	1	8	13	0	0
Dværgryle	0	22	234	3	7
Temmincksryle	0	0	1	0	0
Krumnæbbet ryle	6	0	6	0	0
Almindelig ryle	370	527	189	300	27
Brushane	4	3	7	1	0
Dobbeltbekkasin	132	6	16	8	11
Stor kobbersneppe	0	1	0	0	0
Lille kobbersneppe	7	4	6	0	2
Lille regnspove	1	3	0	0	0
Stor regnspove	117	140	178	23	32
Sortklire	1	2	0	1	0
Rødben	26	41	27	40	27
Hvidklire	37	16	19	15	12
Svaleklire	10	2	1	1	0
Tinksmed	5	1	3	1	0
Mudderklire	25	11	22	3	2

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 10: Læsø, sydlige del

Optællingsområde: Bovet Bugt reservat med omgivelser

Optællingsområde: Hele fladvandsområdet inklusive rønerne syd for Læsø (Bovet Bugt, Krogen, Bløden, Knotten, Knobgrund, Ålebjerg Dyb, Hornfiskrøn, Søndre Rønner, Alsdyb, Sdr. Nyland). Herved dækkes et reservat (Bovet Bugt reservat, oprettedes i 1996).

Optællingsmetode: Månedlig flytælling.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lom sp.	0	1	0	0	0
Skarv	1056	1353	1104	1458	2016
Fiskehejre	3	5	6	1	0
Knopsvane	121	99	287	12	54
Gulnæbbet svane	17	47	34	12	29
Sædgås	0	0	0	0	35
Grågås	0	9	0	0	8
Kanadagås	9	0	54	0	0
Bramgås	0	0	1	0	0
Knortegås	1076	890	648	533	703
Gravand	1686	1411	315	868	265
Pibeand	689	1253	665	294	1921
Krikand	119	117	224	235	335
Gråand	2125	2258	1461	1916	1701
Spidsand	4	27	18	4	3
Atlingand	0	0	1	0	0
Skeand	5	0	0	0	0
Ederfugl	1837	6157	11101	2276	1557
Sortand	31	3	3	54	2
Fløjlsand	0	0	0	2	0
Hvinand	688	515	546	1919	1590
Toppet skallesluger	80	36	32	36	143
Strandskade	15	39	91	46	41
Klyde	602	350	600	703	0
Hjejle	800	80	385	620	180
Strandhjejle	55	20	80	16	39
Vibe	9	47	30	30	45
Islandsk ryle	25	0	2	0	0
Sandløber	0	0	0	0	40
Almindelig ryle	9550	4200	11507	11684	4745
Brushane	25	0	0	0	0
Lille kobbersnepe	80	20	52	200	70
Stor regnspove	30	7	4	3	8
Rødben	27	29	15	125	2
Hvidklire	18	7	4	51	2
Svaleklire	0	0	1	5	0
Tinksmed	0	0	0	12	0
Gråsæl	0	0	0	1	2
Spættet sæl	256	298	219	606	375

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 11: Hirsholmene

Optællingsområde: Syd for Strandby og Elling å udløb

Optællingsområde: Fladvandsområdet omkring det mulige kerneområde fra Strandby mod syd til Apholmen. Herved dækkes et foreslået reservat ved Elling å udløb m.v.

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Rødstrubet lom	2	0	0	1	4
Lille lappedykker	0	0	0	0	1
Toppet lappedykker	0	0	0	1	0
Sule	0	0	0	6	5
Skarv	320	1000	1000	44	215
Fiskehejre	7	7	6	5	12
Knopsvane	3	4	1	3	3
Sangsvane	2	6	0	0	4
Grågås	0	0	17	0	0
Kanadagås	0	0	0	6	21
Lysbuget Knortegås	0	0	0	0	75
Mørkbuget Knortegås	6	0	0	12	2
Gravand	2	0	0	1	6
Pibeand	1	0	4	0	33
Krikand	8	0	11	0	6
Gråand	8	21	200	110	74
Taffeland	0	0	0	3	3
Troldand	0	6	0	0	1
Bjergand	0	0	0	1	7
Ederfugl	25	0	200	60	3000
Sortand	1	0	0	1	120
Fløjlsand	0	0	0	0	3
Hvinand	6	0	0	17	13
Toppet skallesluger	1	8	0	19	26
Stor skallesluger	4	0	0	6	0
Strandskade	17	0	22	32	84
Stor præstekrave	25	0	23	126	66
Hjejle	900	83	150	1197	2150
Strandhjejle	10	0	0	6	8
Vibe	110	39	87	26	20
Islandsk ryle	5	0	0	210	145
Sandløber	26	60	61	28	30
Dværgryle	0	0	0	11	25
Krumnæbbet ryle	0	0	0	0	14
Almindelig ryle	1040	213	227	385	1270
Brushane	0	0	0	2	1
Dobbeltbekkasin	32	0	5	11	1
Stor kobbersneppe	4	0	6	1	0
Lille kobbersneppe	8	0	0	3	12
Lille regnspove	0	0	0	0	4
Stor regnspove	4	3	1	1	10
Sortklire	3	0	0	0	1
Rødben	63	0	23	97	65
Hvidklire	0	0	2	31	9
Svaleklire	0	0	0	1	0
Tinksmed	13	0	0	0	0
Mudderklire	2	0	6	16	3
Stenvender	14	37	4	71	40

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 12: Løgstør Bredning, Livø, Feggesund og Skarrehage

Optællingsområde: Løgstør Bredning syd for Bygholm-dæmningen

Optællingsområde: Hele fladvandsområdet samt strandenge/øer langs kysten fra Aggersborg i øst til Bygholmdæmningen/ Holmtange mod nordvest optælles som led i Vejlerne Feltstations generelle overvågningsprogram. Herved dækkes to foreslåede reservater. Denne tabel omfatter tællerresultater fra Løgstør Bredning syd for Bygholmdæmningen mod sydøst til Aggersborg Vildtreservat. Herved dækkes et reservat (Løgstør Vildtreservat, oprettedes i 1997).

Optællingsmetode: Landbaserede optællinger i 5-dages perioder.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	4	0	0	0	0
Toppet lappedykker	1	0	0	0	1
Gråstrubet lappedykker	1	0	0	0	0
Skarv	11	10	1150	22	142
Fiskehejre	34	56	42	34	55
Knopsvane	107	102	160	155	46
Pibesvane	7	5	18	10	0
Sangsvane	87	238	141	247	94
Sædgås	23	85	19	0	0
Kortnæbbet gås	18	254	81	25	5
Blisgås	0	0	0	32	0
Grågås	171	360	52	25	95
Kanadagås	21	36	217	202	275
Bramgås	0	24	16	0	4
Knortegås	0	0	0	0	8
Lysbuget Knortegås	9	0	0	0	0
Mørkbuget Knortegås	1	11	0	6	8
Gravand	102	491	65	164	36
Pibeand	2860	728	215	1245	925
Knarand	5	0	0	0	0
Krikand	400	420	210	55	55
Gråand	1390	1433	798	2190	1765
Spidsand	3	11	0	1	7
Skeand	0	0	0	2	2
Taffeland	0	0	0	0	1
Troldand	426	14	6	0	2
Ederfugl	24	0	9	0	0
Sortand	0	0	0	1	0
Hvinand	759	330	80	270	368
Lille skallesluger	6	0	0	1	4
Toppet skallesluger	800	1198	1800	3640	2756
Stor skallesluger	161	20	6	6	12
Fiskeørn	1	0	0	1	0
Blishøne	85	6	0	0	12
Strandskade	19	13	11	6	14
Klyde	25	74	1	0	13
Stor præstekrave	87	257	126	108	14
Hjejle	1292	1380	2200	630	138
Strandhjejle	76	53	207	28	114
Vibe	527	412	545	430	395
Islandsk ryle	7	15	101	9	35
Sandløber	1	10	11	2	0
Dværgryle	7	178	954	0	23
Temmincksryle	0	0	2	0	0
Krumnæbbet ryle	31	15	98	4	4
Almindelig ryle	1091	710	1145	2085	1214
Brushane	11	43	60	0	18
Dobbeltbekkasin	29	56	47	40	170
Stor kobbersneppe	0	7	4	0	0
Lille kobbersneppe	21	25	80	11	23
Lille regnspove	66	40	29	4	1
Stor regnspove	594	229	96	56	159

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 12: Løgstør Bredning, Livø, Feggesund og Skarrehage

Optællingsområde: Løgstør Bredning syd for Bygholm-dæmningen (fortsat):

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Rødben	47	69	126	140	40
Hvidklire	76	58	42	44	27
Svaleklire	9	0	1	11	1
Tinksmed	3	1	1	10	0
Mudderklire	37	24	13	9	7
Stenvender	13	6	9	0	2
Søkonge	0	0	1	0	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15: Randers og Mariager Fjord og Ålborg Bugt

Optællingsområde: Kysten ud for Mariager Fjord og Overgård

Optællingsområde: Fladvandsområder øst for Himmerland fra Øster Hurup i nord til sydøsthjørnet af Overgårdsdiget. Herved dækkes et foreslået reservat øst for Overgård.

Optællingsmetode: Månedlig flytælling suppleret med landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Skarv	393	363	346	1759	553
Fiskehejre	7	12	0	2	3
Knopsvane	38	25	12	21	80
Gulnæbbet svane	18	4	0	17	21
Kanadagås	0	0	0	0	25
Knortegås	371	420	183	286	661
Gravand	458	393	684	1003	784
Pibeand	50	18	8	15	15
Krikand	0	15	2	0	25
Gråand	358	287	310	378	434
Bjergand	30	0	0	0	0
Ederfugl	1492	48	19	51	43
Sortand	5305	0	0	0	0
Hvinand	86	28	255	113	261
Toppet skallesluger	6	0	0	5	1
Stor skallesluger	0	0	1	0	0
Blishøne	0	0	0	0	4
Strandskade	38	35	8	38	8
Klyde	0	0	1	0	0
Hjejle	250	0	0	0	0
Strandhjejle	23	3	9	0	3
Vibe	0	2	0	25	0
Islandsk ryle	0	0	12	0	0
Almindelig ryle	1240	440	120	30	140
Stor regnspove	1	1	0	0	1
Rødben	0	0	2	0	15
Sølvmåge	0	0	9000	0	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15: Randers og Mariager Fjord og Ålborg Bugt

Optællingsområde: Mariager Fjord reservat med omgivelser

Optællingsområde: Mariager Fjord fra Hadsund-broen til udmundingen. Herved dækkes et reservat (Mariager Fjord reservat, oprettedes i 1996).

Optællingsmetode: Månedlig flytælling suppleret med landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Toppet lappedykker	0	0	0	0	2
Skarv	49	212	243	557	90
Fiskehejre	22	57	117	180	48
Knopsvane	386	262	267	244	530
Gulnæbbet svane	427	4	0	758	1266
Grågås	0	8	0	70	40
Kanadagås	12	0	0	0	159
Knortegås	2325	1704	1610	2214	1995
Gravand	901	1467	1769	1492	844
Pibeand	267	1025	1085	684	579
Krikand	300	6	355	324	10
Gråand	290	446	1029	2020	3106
Spidsand	0	33	30	60	44
Taffeland	0	10	2	5	120
Troldand	0	0	135	110	110
Ederfugl	18	138	4	37	22
Hvinand	908	548	415	929	1510
Toppet skallesluger	0	0	5	0	5
Stor skallesluger	2	0	0	16	3
Blishøne	5800	7660	5995	6070	7426
Strandskade	0	5	14	4	0
Hjejle	3530	1600	6284	1200	3540
Strandhjejle	9	19	17	10	0
Vibe	492	263	281	46	67
Islandsk ryle	0	40	30	0	0
Sandløber	75	0	0	0	100
Almindelig ryle	341	400	2940	1675	425
Stor regnspove	7	10	7	33	2
Rødben	15	6	0	28	9
Hvidklire	4	8	9	29	0
Svaleklire	0	0	0	1	0
Spøttet sæl	0	0	0	1	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 15: Randers og Mariager Fjord og Ålborg Bugt

Optællingsområde: Randers yderfjord med kysten fra Sødringkær til Hevring

Optællingsområde: Randers Fjord fra Stenrevene til udmundingen samt fladvandsområderne langs kysten fra sydøsthjørnet af Overgårdsdiget i nord til Hevring skydebane i syd. Herved dækkes et foreslået reservat i udmundingen af Randers Fjord.

Optællingsmetode: Månedlig flytælling suppleret med landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Toppet lappedykker	0	0	0	0	3
Lappedykker sp.	1	0	0	0	0
Skarv	939	1352	970	742	1477
Fiskehejre	9	7	11	2	26
Knopsvane	115	82	23	80	109
Gulnæbbet svane	150	37	10	48	320
Grågås	0	4	0	2	2
Kanadagås	0	0	0	11	17
Knortegås	241	59	88	173	90
Gravand	1350	1006	690	1482	1404
Pibeand	395	364	350	630	419
Krikand	80	25	79	235	37
Gråand	1204	1485	2007	1341	2238
Spidsand	0	0	1	0	10
Skeand	4	2	0	5	0
Taffeland	0	0	1	0	0
Bjergand	0	0	0	0	11600
Ederfugl	996	1991	30	3268	164
Sortand	0	0	1	0	0
Hvinand	632	461	427	1160	543
Toppet skallesluger	5	2	4	3	7
Stor skallesluger	0	0	0	1	8
Blishøne	176	570	290	111	233
Strandskade	105	315	113	160	356
Stor præstekrave	0	0	4	1	0
Hjejle	600	5330	5790	1200	1160
Strandhjejle	3	7	20	5	8
Vibe	162	875	439	12	520
Islandsk ryle	0	15	32	5	0
Almindelig ryle	895	3670	2010	6890	2440
Dobbeltbekkasin	15	0	0	0	0
Lille kobbersneppe	0	0	0	2	10
Stor regnspove	6	14	9	40	13
Rødben	74	12	4	95	6
Hvidklire	6	5	3	32	1
Tinksmed	0	0	0	8	0
Spættet sæl	5	0	0	0	4

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 23: Agger Tange og Krik Vig

Optællingsområde: Agger Tange reservat med omgivelser

Optællingsområde: Agger Tange og Krik Vig optælles månedligt som led i Vejlerne Feltstations generelle overvågningsprogram. Optællingsprogrammet er intensiveret i forbindelse med overvågningen i de jagtfrie kerneområder. Herved dækkes et reservat (Agger Tange reservat, oprettedes i 1996).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Sortstrubet Lom	0	0	0	0	1
Lille lappedykker	9	18	28	17	15
Toppet lappedykker	15	27	15	20	29
Gråstrubet lappedykker	0	1	0	1	2
Nordisk lappedykker	3	0	0	0	1
Skarv	1090	317	376	2155	803
Fiskehejre	84	46	18	83	46
Knopsvane	399	407	216	328	400
Pibesvane	140	3	9	176	28
Sangsvane	127	29	95	132	147
Kortnæbbet gås	124	0	13	300	125
Grågås	350	45	368	91	216
Kanadagås	0	0	0	0	1
Bramgås	0	0	0	0	0
Ubestemt Knortegås	7	0	0	1	40
Lysbuget Knortegås	17	67	78	2	107
Mørkbuget Knortegås	1	7	0	0	1
Gravand	427	1600	323	584	187
Pibeand	407	1380	3548	3327	2766
Knarand	15	5	2	3	7
Krikand	974	1161	956	1600	230
Gråand	831	1078	677	453	809
Spidsand	128	848	870	1129	1096
Skeand	12	16	5	0	17
Taffeland	402	55	142	510	169
Troldand	131	120	101	249	213
Bjergand	0	0	0	0	9
Ederfugl	9	0	1	30	7
Havlit	0	0	0	0	1
Sortand	0	0	0	0	4
Hvinand	801	365	884	841	891
Lille skallesluger	2	2	1	2	1
Toppet skallesluger	104	65	32	135	204
Stor skallesluger	21	0	49	79	31
Trane	0	1	0	1	0
Grønbenet rørhøne	0	2	1	0	0
Blishøne	3111	3452	650	4279	8673

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 23: Agger Tange og Krik Vig

Optællingsområde: Agger Tange reservat med omgivelser (fortsat):

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Strandskade	72	70	121	239	151
Klyde	115	40	0	35	0
Stor præstekrave	121	127	224	286	13
Hjejle	2055	488	948	885	761
Strandhjejle	36	37	107	52	36
Vibe	366	102	125	385	111
Islandsk ryle	22	77	141	25	182
Sandløber	4	1	167	13	3
Dværgryle	4	103	489	10	217
Temmincksryle	0	0	0	0	1
Krumnæbbet ryle	10	43	30	3	132
Almindelig ryle	1700	1343	2152	1382	3377
Brushane	205	116	235	116	37
Dobbeltbekkasin	35	41	41	22	26
Stor kobbersneppe	48	4	3	3	0
Lille kobbersneppe	29	24	63	93	151
Lille regnspove	2	0	0	0	1
Stor regnspove	253	286	152	230	245
Sortklire	29	14	4	2	7
Rødben	399	202	144	145	112
Hvidklire	77	28	92	36	40
Svaleklire	1	0	0	1	2
Tinksmed	3	1	1	11	0
Mudderklire	3	0	0	4	0
Stenvender	3	6	1	0	4

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 26: Dråby Vig og Buksør Odde

Optællingsområde: Dråby Vig og Buksør Odde

Optællingsområde: Dråby Vig, Rejholm samt Buksør Odde. Herved dækkes et reservat (Dråby Vildtreservat, oprettedes i 1998).

Optællingsmetode: Månedlig landbaseret optælling.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Skarv	25	7	292	1	110
Fiskehejre	2	2	1	0	4
Knopsvane	2	2	0	0	1
Grågås	15	0	0	0	74
Lysbuget Knortegås	0	7	0	0	0
Mørkbuget Knortegås	6	4	4	0	0
Gravand	127	12	0	0	4
Pibeand	900	285	13	6	150
Krikand	7	7	9	2	19
Gråand	150	200	49	24	132
Hvinand	100	88	1	0	60
Toppet skallesluger	43	11	4	0	23
Stor skallesluger	4	15	0	0	3
Hjejle	4000	10000	520	260	3050
Strandhjejle	2	0	0	0	0
Vibe	550	516	148	390	125
Almindelig ryle	682	80	48	32	32
Stor regnspove	5	2	14	0	6
Rødben	19	0	0	3	7

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 27: Agerø, Glomstrup Vig, Munkholm og Katholm Odde, Lindholm og Rotholme

Optællingsområde: Agerø reservat med omgivelser

Optællingsområde: Limfjorden afgrænset af en linie fra Fuglø til Neesøre mod vest, samt en linie fra Lindholms sydspids mod øst til Mors. Herved dækkes et reservat (Agerø reservat, oprettedes i 1996).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	0	1	2	1	0
Toppet lappedykker	7	1	0	2	0
Gråstrubet lappedykker	0	0	2	1	2
Skarv	153	154	654	1750	339
Fiskehejre	38	33	23	15	18
Knopsvane	31	109	53	35	146
Pibesvane	0	1	2	0	0
Gulnæbbet svane	0	0	20	0	0
Sangsvane	0	0	0	6	0
Grågås	110	46	710	240	684
Kanadagås	0	1	0	6	10
Knortegås	60	0	0	0	0
Lysbuget Knortegås	1417	86	317	235	140
Mørkbuget Knortegås	0	0	0	3	0
Gravand	364	250	82	92	32
Pibeand	722	3280	1442	2190	2000
Krikand	113	141	48	480	301
Gråand	327	922	1011	650	475
Spidsand	7	9	0	13	0
Skeand	0	0	0	6	0
Svømmeand sp.	0	400	0	0	0
Rødhovedet and	8	0	0	0	0
Taffeland	0	0	29	0	1
Troldand	0	0	7	20	0
Hvinand	374	774	169	748	241
Lille skallesluger	0	0	0	0	1
Toppet skallesluger	70	304	193	210	112
Stor skallesluger	18	0	0	41	0
Blishøne	110	512	12	60	19
Strandskade	0	0	8	6	1
Stor præstekrave	0	0	1	0	0
Hjejle	7039	3120	2650	2020	4579
Strandhjejle	0	0	13	8	4
Vibe	784	265	301	500	1272
Almindelig ryle	300	123	603	450	460
Brushane	0	0	20	19	0
Dobbeltbekkasin	0	0	0	2	0
Lille kobbersneppe	0	0	6	0	0
Lille regnspove	0	0	0	3	0
Stor regnspove	20	21	31	38	52
Sortklire	0	0	1	10	0
Rødben	6	0	43	15	35
Hvidklire	0	0	3	4	0
Mudderklire	0	0	1	0	0
Spættet sæl	1	0	70	0	1

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 36: Horsens Fjord og Endelave

Optællingsområde: Vorsø naturreservat med omgivelser

Optællingsområde: De fladvandede områder vest, nord og nordøst for Vorsø samt Horsens Fjord ca. 1,5 – 2km syd og øst for øen. Herved dækkes et reservat (Vorsø Naturreservat, udvidedes i 1994).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	1994	1995	1996	1997	1998
Toppet lappedykker	208	75	33	50	87
Gråstrubet lappedykker	1	1	0	3	0
Nordisk lappedykker	0	0	0	2	3
Sorthalset lappedykker	2	5	7	22	2
Skarv	260	161	87	90	230
Fiskehejre	80	40	24	31	32
Knopsvane	41	19	10	2	44
Sangsvane	0	0	3	0	1
Grågås	200	58	336	164	167
Mørkbuget Knortegås	0	0	0	0	1
Gravand	31	15	115	4	11
Pibeand	320	645	269	25	61
Krikand	292	535	670	172	186
Gråand	1418	1120	922	1017	2052
Spidsand	2	5	4	0	0
Skeand	7	3	0	0	0
Taffeland	0	0	2	0	0
Troldand	0	0	5	0	0
Bjergand	251	150	365	1	0
Ederfugl	1049	720	1266	882	273
Hvinand	400	300	385	670	750
Toppet skallesluger	140	113	140	101	150
Stor skallesluger	2	34	3	47	14
Sortterne	1	0	0	0	0
Blishøne	26	220	19	22	0
Strandskade	26	22	35	14	16
Stor præstekrave	5	0	1	0	6
Hjejle	318	1005	1185	2424	12000
Strandhjejle	8	0	18	6	3
Vibe	750	1525	705	239	1070
Islandsk ryle	3	2	2	3	4
Dværgryle	0	0	2	0	0
Krumnæbbet ryle	7	0	0	0	0
Almindelig ryle	360	260	170	185	165
Brushane	5	2	1	0	0
Dobbeltbekkasin	29	3	7	0	0
Lille kobbersneppe	12	3	8	2	8
Lille regnspove	0	0	0	1	0
Stor regnspove	65	86	48	104	57
Sortklire	1	0	0	0	2
Rødben	50	26	9	9	9
Hvidklire	54	56	45	163	29
Mudderklire	6	3	3	11	4
Søkonge	0	0	1	0	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 36: Horsens Fjord og Endelave

Optællingsområde: Lerdrup Bugt reservat med omgivelser

Optællingsområde: Lerdrup Bugt mod syd til en linie stik øst fra Alrøs sydspids til Gyllingnæs, samt Amstrup Red mod vest til en linie stik nord fra Alrøs nordvesthjørne. Herved dækkes et reservat (Lerdrup Bugt reservat, oprettedes i 1994).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	0	3	0	0	0
Toppet lappedykker	78	45	49	71	30
Gråstrubet lappedykker	0	3	1	0	0
Nordisk lappedykker	0	0	2	0	0
Sorthalset lappedykker	9	42	3	0	10
Skarv	194	84	90	143	81
Fiskehejre	37	22	18	20	14
Knopsvane	94	62	197	456	487
Sangsvane	0	8	30	3	16
Grågås	50	105	180	169	830
Kanadagås	0	7	8	9	5
Bramgås	0	0	24	0	0
Knortegås	0	0	0	4	0
Mørkbuget Knortegås	11	39	1	0	7
Rustand	0	2	0	0	0
Gravand	105	274	73	211	45
Pibeand	726	1011	2569	2445	1827
Knarand	1	1	0	0	0
Krikand	815	1510	424	964	824
Gråand	1330	918	844	1119	1658
Spidsand	10	24	9	73	29
Skeand	14	24	6	9	0
Taffeland	0	13	0	0	0
Troldand	0	13	0	0	0
Bjergand	170	0	0	0	0
Ederfugl	98	1275	15	135	108
Hvinand	538	515	637	235	1135
Toppet skallesluger	169	120	197	144	149
Stor skallesluger	0	12	2	18	6
Blishøne	0	0	0	315	426
Strandskade	33	19	10	4	11
Stor præstekrave	0	7	2	2	0
Hjejle	11880	6450	7200	6870	2722
Strandhjejle	36	4	25	20	2
Vibe	1015	975	315	535	495
Islandsk ryle	30	10	24	15	61
Dværgryle	0	0	0	0	8
Krumnæbbet ryle	0	0	13	0	0
Almindelig ryle	1410	1117	1270	340	370
Brushane	23	0	7	0	13
Dobbeltbekkasin	0	14	11	7	0
Lille kobbersneppe	39	6	3	2	15
Stor regnspove	40	61	53	49	103
Sortklire	1	1	0	0	0
Rødben	33	52	9	24	17
Hvidklire	30	28	46	85	44
Mudderklire	1	4	1	1	2
Stenvender	0	4	0	0	0
Lomvie	0	1	0	0	0
Alk	0	0	2	1	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 36: Horsens Fjord og Endelave

Optællingsområde: Flasken ved Endelave m.v

Optællingsområde: Vestsiden af Endelave fra færgemolen mod nordøst til Øverste Ende - inklusive strandengene ved Flasken og Øvre. Herved dækkes et foreslået reservat.

Optællingsmetode: 1 månedlig landbaseret optælling. Tællinger udført før 1997 fra fly er udeladt, da detaljeringsgraden af disse grundet lokalitens topografi har vist sig at være for begrænsede.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År	
	1997	1998
Toppet lappedykker	5	0
Skarv	51	37
Fiskehejre	8	4
Knopsvane	3	17
Sangsvane	1	14
Grågås	0	0
Mørkbuget Knortegås	257	300
Gravand	38	24
Pibeand	105	181
Krikand	0	0
Gråand	290	226
Spidsand	3	0
Troldand	0	1
Bjergand	0	8
Ederfugl	11	400
Fløjlsand	3	0
Hvinand	45	51
Toppet skallesluger	60	46
Strandskade	0	0
Hjejle	4000	2950
Vibe	250	80
Almindelig ryle	400	104
Stor regnspove	41	16

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 38: Nissum Fjord

Optællingsområde: Bøvling Fjord reservat med omgivelser

Optællingsområde: Det eksisterende reservat i Bøvling Fjord samt Nissum Fjord syd for dette til en linie fra Torsminde stik øst mod Nørager. Herved dækkes det foreslåede område for udvidelsen af Bøvling Fjord reservat. Der er først lavet fuldt dækkende optællingsprogram fra 1996.

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum		
	År		
	1996	1997	1998
Sortstrubet lom	1	0	0
Lille lappedykker	1	0	1
Toppet lappedykker	1	1	97
Gråstrubet Lappedykker	0	0	1
Skarv	291	155	1057
Fiskehejre	51	16	131
Knopsvane	55	163	360
Pibesvane	101	63	11
Sangsvane	15	59	24
Kortnæbbet gås	87	0	391
Grågås	2596	869	1951
Kanadagås	24	76	0
Bramgås	16	73	125
Lysbuget Knortegås	17	5	68
Mørkbuget Knortegås	0	0	35
Gravand	308	433	366
Pibeand	981	554	1678
Knarand	2	0	8
Krikand	2770	1280	3828
Gråand	1523	1249	1301
Spidsand	289	199	109
Skeand	23	0	12
Svømmeand sp.	0	590	0
Taffeland	0	0	57
Troldand	4	0	33
Havlit	0	0	1
Sortand	1	0	1
Hvinand	667	380	1043
Toppet skallesluger	15	8	11
Stor skallesluger	4	0	85
Blishøne	0	0	36
Strandskade	0	2	16
Klyde	1060	1276	1730
Stor præstekrave	4	0	87
Hjejle	3202	2386	6371
Strandhjejle	70	4	87
Vibe	897	744	1073
Islandsk ryle	61	0	136
Sandløber	127	0	24
Dværgryle	195	0	528
Krumnæbbet ryle	0	1	75
Almindelig ryle	12440	10660	5583
Brushane	28	4	161
Dobbeltbekkasin	49	7	203
Stor kobbersneppe	4	0	1
Lille kobbersneppe	137	20	0
Lille regnspove	0	0	30
Stor regnspove	99	16	142
Sortklire	1	2	7
Rødben	436	177	259
Hvidklire	-	-	190
Svaleklire	-	-	1
Mudderklire	-	-	8
Stenvender	0	0	8

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 39: Harbør Tange, Plet Enge og Gjeller Sø

Optællingsområde: Harbør Tange og Plet Enge

Optællingsområde: Harbør Tange, Plet Enge og Nissum Bredning umiddelbart øst herfor optælles månedligt som led i Vejlerne Feltstations generelle overvågningsprogram. Optællingsprogrammet er intensiveret i forbindelse med overvågningen i de jagtfrie kerneområder. Herved dækkes et reservat (Harbør Tange reservat, oprettedes i 1996).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Rødstrubet Lom	0	0	0	0	9
Lille lappedykker	3	0	0	0	0
Toppet lappedykker	6	46	1	6	16
Gråstrubet Lappedykker	0	0	0	0	1
Skarv	825	826	717	346	1213
Fiskehejre	81	22	53	55	16
Knopsvane	636	846	595	416	878
Pibesvane	11	1	105	61	18
Sangsvane	13	6	9	15	30
Sædgås	0	2	0	0	0
Kortnæbbet gås	165	0	0	86	4024
Snegås	0	0	0	0	1
Grågås	1	80	0	1	0
Kanadagås	0	0	0	38	30
Bramgås	1	0	0	0	7
Ubestemt Knortegås	42	0	0	0	12
Lysbuget Knortegås	326	268	351	495	255
Mørkbuget Knortegås	48	17	0	0	0
Gravand	747	744	260	458	401
Pibeand	1076	1783	825	1232	1002
Knarand	16	0	0	0	0
Krikand	256	46	74	27	18
Gråand	346	150	582	153	180
Spidsand	101	31	24	5	15
Atlingand	1	0	3	17	0
Skeand	0	1	0	0	4
Taffeland	51	129	1	0	0
Troldand	264	1	330	0	150
Bjergand	0	0	5	0	80
Ederfugl	1	2	0	0	3
Havlit	0	0	0	0	1
Sortand	2	0	0	0	4
Hvinand	201	196	181	275	832
Lille Skallesluger	0	0	0	0	1
Toppet skallesluger	72	88	70	86	116
Blishøne	810	520	220	360	1078
Strandskade	13	65	100	55	56
Klyde	1	0	0	38	17
Lille Præstekrave	0	0	0	0	1
Stor præstekrave	88	58	26	119	4
Hjejle	938	459	1797	1270	1133
Strandhjejle	43	89	136	51	25
Vibe	339	136	80	241	68
Islandsk ryle	90	117	140	5	27
Sandløber	6	25	8	0	0
Dværgryle	34	22	83	5	45
Krumnæbbet ryle	60	2	39	1	30
Sortgrå Ryle	0	0	0	0	1
Almindelig ryle	4166	1735	3645	617	1978
Brushane	52	4	11	30	1
Dobbeltbekkasin	121	52	24	25	20

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 39: Harboør Tange, Plet Enge og Gjeller Sø

Optællingsområde: Harboør Tange og Plet Enge (fortsat):

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Stor kobbersneppe	41	1	10	0	0
Lille kobbersneppe	152	40	299	24	117
Lille regnspeve	14	1	1	0	0
Stor regnspeve	36	63	54	32	55
Sortklire	4	2	1	12	0
Rødben	390	84	132	131	135
Hvidklire	39	29	28	35	23
Svaleklire	2	1	1	0	2
Tinksmed	4	0	10	3	1
Mudderklire	6	3	10	5	2
Stenvender	5	1	1	9	1

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 41: Stadil og Vest Stadil Fjorde

Optællingsområde: Vest Stadil Fjord med omgivelser

Optællingsområde: Hele det mulige jagtfrie kerneområde bestående af Vest Stadil Fjord samt agerjorde/enge m.m. mod nord til Bankgård. Herved dækkes 1 foreslået reservat ved Vest Stadil Fjord. Tællingerne er først fuldt dækkende fra efteråret 1996.

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	0	0	0	2	8
Toppet lappedykker	6	0	22	68	12
Gråstrubet lappedykker	0	0	0	0	1
Sorthalset lappedykker	0	0	1	0	0
Skarv	0	0	3	0	50
Fiskehejre	0	0	6	10	35
Knopsvane	6	6	35	77	115
Pibesvane	0	0	241	372	262
Gulnæbbet svane	0	0	335	0	140
Sangsvane	0	0	367	264	119
Kortnæbbet gås	10158	4300	6695	4452	27000
Blisgås	0	0	2	1	4
Grågås	0	0	774	1580	1810
Kanadagås	0	0	0	1	35
Bramgås	2	0	0	73	1200
Knortegås	0	0	0	0	1
Gravand	0	1	1	3	11
Pibeand	0	28	1010	600	1370
Knarand	0	0	2	0	10
Krikand	45	260	640	1620	4025
Gråand	65	164	495	1057	1060
Spidsand	660	16	98	120	812
Atlingand	0	0	0	0	8
Skeand	0	0	2	17	57
Rødhovedet and	0	0	0	1	0
Taffeland	0	14	820	175	172
Troldand	0	42	150	230	654
Bjergand	0	0	0	0	2
Sortand	0	0	1	0	3
Hvinand	0	0	0	20	6
Toppet skallesluger	0	0	0	0	4
Stor skallesluger	0	0	30	30	13
Blishøne	3	0	337	353	287
Stor præstekrave	0	0	0	0	6
Hjejle	0	0	840	2350	3050
Strandhjejle	0	0	0	0	18
Vibe	0	185	710	382	1205
Islandsk ryle	0	0	0	0	10
Dværgryle	0	0	0	0	17
Krumnæbbet ryle	0	0	0	0	16
Almindelig ryle	0	0	0	4	430
Brushane	0	0	0	0	82
Dobbeltbekkasin	0	0	0	4	94
Lille kobbersneppe	0	0	0	0	22
Lille regnspove	0	0	0	0	13
Stor regnspove	0	0	1	0	485
Sortklire	0	0	0	0	7
Rødben	0	0	0	8	41
Hvidklire	0	0	0	0	5

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 47: Lillebælt

Optællingsområde: Gamborg Fjord

Optællingsområder: Gamborg Fjord, herunder det eksisterende reservat ved Gamborg Inddæmning. Herved dækkes et foreslået reservat i Gamborg Fjord.

Optællingsmetode: 1 månedlig landbaseret optælling.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	32	58	15	34	24
Toppet lappedykker	135	45	44	41	49
Gråstrubet lappedykker	1	0	0	0	0
Sorthalset lappedykker	0	0	2	10	1
Skarv	43	57	70	62	71
Fiskehejre	23	82	38	112	51
Knopsvane	106	68	81	62	103
Sangsvane	0	0	8	68	18
Sædgås	28	0	0	0	0
Grågås	157	450	71	696	2203
Kanadagås	0	0	0	3	0
Mørkbuget Knortegås	0	0	6	0	0
Gravand	0	4	5	0	8
Pibeand	66	50	125	0	45
Knarand	0	1	0	0	0
Krikand	150	6	34	35	70
Gråand	315	490	168	370	406
Spidsand	0	3	2	0	0
Skeand	15	0	4	7	0
Taffeland	260	300	125	465	90
Troldand	406	85	375	500	300
Ederfugl	20	0	19	0	0
Hvinand	21	28	35	57	129
Toppet skallesluger	7	9	12	1	10
Stor skallesluger	1	0	0	0	0
Trane	0	1	0	1	0
Grønbenet rørhøne	0	0	2	0	0
Blishøne	390	567	485	405	390
Strandskade	0	0	0	0	1
Stor præstekrave	0	0	25	0	0
Hjejle	1050	708	1221	6	1600
Strandhjejle	0	0	2	1	0
Vibe	750	418	36	23	221
Sandløber	0	0	2	0	0
Almindelig ryle	1	16	3	0	0
Lille regnspove	0	10	0	0	0
Stor regnspove	0	20	2	0	2
Alk	0	45	0	0	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 47: Lillebælt

Optællingsområde: Bågø m.v.

Optællingsområder: Lillebælt nord, sydvest og sydøst for Bågø (mod nord afgrænset af Wedellsborg halvøen, mod sydvest af Årø Sand, mod sydøst af Torø Vig). Herved dækkes et foreslået reservat.

Optællingsmetode: 1 månedlig flytælling (Lillebælt). Der foreligger desværre ikke data fra 1997.

Artsnavn	Efterårsmaximum			
	År			
	1994	1995	1996	1998
Lom sp.	0	1	1	7
Toppet lappedykker	0	1	0	1
Skarv	1403	1358	1031	1605
Fiskehejre	68	54	5	16
Knopsvane	126	152	124	411
Sangsvane	4	22	200	0
Gulnæbbet svane sp.	0	0	0	60
Sædgås	0	0	0	22
Grågås	500	700	650	1270
Kanadagås	21	0	15	25
Bramgås	50	4	0	0
Knortegås	25	0	0	0
Mørkbuget Knortegås	0	2	0	0
Gravand	152	90	64	27
Pibeand	125	112	138	259
Krikand	48	85	6	96
Gråand	318	789	469	613
Spidsand	10	0	0	0
Skeand	0	0	1	0
Troldand	65	0	80	0
Bjergand	0	0	1500	0
Ederfugl	24272	29930	9524	6864
Havlit	40	0	2	4
Sortand	152	50	261	176
Hvinand	699	437	430	712
Toppet skallesluger	55	15	71	119
Stor skallesluger	28	27	29	4
Blishøne	200	200	500	1000
Strandskade	45	5	3	4
Hjejle	3350	150	110	700
Strandhjejle	3	2	3	0
Vibe	1915	50	216	475
Almindelig ryle	90	65	75	25
Stor regnspove	3	10	0	6
Rødben	5	15	4	11
Hvidklire	3	0	10	3
Alk/lomvie	0	0	6	1

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 71: Sydfynske Øhav

Optællingsområde: Sydfynske Øhav

Optællingsområder: Øhavet afgrænset af linier fra Ærøskøbing til Drejø - Skarø- Tåsinge mod vest og nord, Marstal til Ristinge Hale mod syd, samt Langelandsbroen og Siø-dæmningen mod øst. Herved dækkes to reservater (reservatet mellem Tåsinge og Birkholm/Bredholm samt reservatet mellem Marstal på Ærø og Ristinge Hale på Langeland, oprettedes som reservater i Sydfynske Øhav reservat i 1996).

Optællingsmetode: 1 månedlig flytælling. Der foreligger desværre ikke data fra 1997.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År			
	1994	1995	1996	1998
Toppet lappedykker	8	6	50	7
Skarv	1954	1942	1593	2327
Fiskehejre	74	72	16	35
Knopsvane	9753	6432	4988	5098
Sort svane	0	0	1	0
Sangsvane	408	352	369	0
Gulnæbbet svane sp.	0	0	0	248
Grågås	57	90	344	1342
Kanadagås	120	162	128	64
Bramgås	0	5	0	0
Mørkbuget Knortegås	470	1487	85	225
Gravand	883	624	259	254
Pibeand	1630	1238	513	1521
Krikand	328	443	230	296
Gråand	4711	11253	5124	3346
Spidsand	28	50	10	28
Skeand	0	0	18	12
Taffeland	0	446	80	40
Trolønd	53	15150	1562	1700
Bjergand	0	2300	75	0
Ederfugl	2325	5958	1486	884
Havlit	10	55	0	2
Sortand	0	63	8	0
Fløjlsand	3	30	0	0
Hvinand	2341	4204	3014	2390
Lille skallesluger	0	0	2	0
Toppet skallesluger	284	90	178	213
Stor skallesluger	146	334	80	22
Blishøne	7820	37490	8595	7710
Strandskade	106	84	12	23
Stor præstekrave	1	0	0	0
Hjejle	500	1300	2270	476
Strandhjejle	12	2	3	5
Vibe	1111	266	437	185
Almindelig ryle	1530	700	415	200
Lille kobbersneppe	0	0	76	0
Stor regnspove	11	40	32	38
Rødben	48	0	8	28
Hvidklire	65	0	9	21
Svaleklire	0	0	1	0
Mudderklire	0	0	5	2

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 75: Odense Fjord

Optællingsområde: Egense Dyb reservat med omgivelser

Optællingsområder: Egense Dyb mod øst til enden af Enebærrodde, mod sydøst til Galtehoved. Herved dækkes reservatet i Egense Dyb (forsøgsreservat 1993-95, permanent reservat siden 1996).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	2	0	0	0	0
Toppet lappedykker	407	909	482	176	260
Skarv	275	306	360	425	807
Fiskehejre	56	38	62	10	42
Knopsvane	1222	788	1614	1178	1295
Sangsvane	109	0	0	78	4
Grågås	0	0	0	0	15
Kanadagås	0	14	0	0	0
Bramgås	421	30	972	50	26
Mørkbuget Knortegås	415	463	415	339	320
Gravand	834	1129	1229	927	567
Pibeand	880	3827	6440	2680	2569
Knarand	0	1	1	1	0
Krikand	1255	1479	1180	885	250
Gråand	1225	2487	1994	2888	2432
Spidsand	220	343	299	169	113
Skeand	51	0	14	28	35
Svømmeand sp.	219	0	0	0	0
Taffeland	350	2108	946	379	170
Troldand	11	38	15	25	39
Bjergand	500	50	0	0	0
Ederfugl	356	201	240	1150	540
Hvinand	841	3591	1274	1306	1560
Lille skallesluger	0	1	0	0	0
Toppet skallesluger	54	94	57	132	153
Stor skallesluger	2	30	19	34	63
Blishøne	3740	6280	3720	1341	1650
Hjejle	1430	2100	2314	800	1920
Vibe	330	425	218	10	206
Almindelig ryle	1720	858	2649	600	570
Stor regnspove	32	40	55	46	63

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 75: Odense Fjord

Optællingsområde: Vigelsø reservat med omgivelser

Optællingsområder: Seden Strand samt Odense Fjord mod nord til en linie gående sydøst fra Gernø. Herved dækkes et reservat (Vigelsø reservat, oprettedes som del af Odense Fjord reservat i 1996).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	6	316	145	114	272
Toppet lappedykker	8	0	2	2	3
Skarv	76	44	63	47	96
Fiskehejre	140	70	181	115	130
Knopsvane	2899	3299	1781	1904	2002
Sangsvane	153	0	182	201	190
Grågås	0	1	0	196	84
Kanadagås	0	6	45	63	27
Bramgås	295	0	434	4	476
Mørkbuget Knortegås	338	39	28	0	10
Gravand	200	150	90	71	39
Pibeand	1160	1565	1227	428	1117
Knarand	0	4	0	0	2
Krikand	68	98	30	250	573
Gråand	176	93	245	422	1216
Spidsand	7	123	4	31	71
Skeand	0	0	6	44	74
Taffeland	0	100	112	0	81
Troldand	20	377	994	8	268
Bjergand	0	0	138	0	0
Ederfugl	14	22	28	73	644
Hvinand	830	458	1213	645	449
Lille skallesluger	0	1	3	0	16
Toppet skallesluger	40	68	114	47	95
Stor skallesluger	14	22	20	0	2
Blishøne	3085	6240	5215	2993	2800
Hjejle	1200	668	4093	2330	3404
Vibe	1050	155	1400	1000	658
Almindelig ryle	1006	15	483	520	650
Stor regnspove	2	0	15	8	2

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 76: Æbelø og kysten ved Næra

Optællingsområde: Næra Strand og Agernæs Flak

Optællingsområder: Agernæs Flak samt Nr. Næra Strand. Herved dækkes et reservat (Næra Vildtreservat, oprettedes i 1998).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Toppet lappedykker	10	23	40	39	16
Skarv	203	238	320	267	247
Fiskehejre	33	8	7	7	5
Knopsvane	164	128	325	276	69
Sangsvane	55	0	9	36	0
Grågås	316	29	400	546	599
Kanadagås	8	0	12	0	0
Bramgås	300	104	12	0	105
Mørkbuget Knortegås	35	235	47	0	1
Gravand	945	398	336	263	61
Pibeand	304	882	921	263	279
Krikand	138	26	131	176	176
Gråand	829	875	1077	1024	511
Spidsand	19	52	10	6	6
Skeand	1	0	3	0	13
Taffeland	0	1	1	0	0
Troldand	0	0	24	0	0
Bjergand	0	0	100	0	0
Ederfugl	40	36	11	12	0
Hvinand	955	708	549	1009	454
Toppet skallesluger	85	199	254	324	202
Stor skallesluger	12	1	0	10	0
Blishøne	1180	1128	150	264	363
Hjejle	4160	2050	9100	2500	1570
Vibe	811	164	347	63	393
Almindelig ryle	8400	4210	6631	1430	3155
Stor regnspove	80	91	88	115	79

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 81: Karrebæk, Dybsø og Avnø Fjorde

Optællingsområde: Karrebæk, Fladstrand og Dybsø Fjorde

Optællingsområder: Det eksisterende reservat ved Gavnø (Fladstrand), Karrebæk og Dybsø Fjorde. Herved dækkes reservatet i Dybsø Fjord (oprettedes 1997) med omgivelser.

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	100	173	37	60	126
Toppet lappedykker	131	251	124	98	158
Skarv	28	229	198	548	141
Fiskehejre	59	55	36	26	32
Knopsvane	5699	4552	3138	5189	4393
Pibesvane	0	5	18	6	0
Sangsvane	797	863	185	811	920
Sædgås	2	16	0	0	26
Blisgås	17	3	0	0	102
Grågås	412	192	120	835	1300
Kanadagås	2647	1990	2550	4215	3918
Bramgås	194	253	575	430	1600
Knortegås	144	207	25	46	42
Gravand	298	352	267	381	205
Pibeand	5108	3275	5105	7003	8260
Knarand	0	6	0	0	0
Krikand	1140	460	385	1955	1895
Gråand	3215	3469	3105	4245	9130
Spidsand	432	133	179	379	642
Skeand	252	192	45	310	292
Taffeland	2400	2417	225	200	415
Troldand	15210	4175	8115	2700	8325
Bjergand	0	2	0	0	0
Ederfugl	1	29	24	14	36
Hvinand	776	461	883	1200	1860
Lille skallesluger	11	26	46	8	71
Toppet skallesluger	521	235	900	711	1445
Stor skallesluger	424	628	255	172	968
Trane	0	0	0	0	74
Blishøne	19230	10530	8570	9420	12500
Hjejle	5500	580	3000	3050	7000
Vibe	1325	1575	800	2900	2025
Almindelig ryle	0	25	700	0	200
Stor regnspove	10	20	6	15	20

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 83: Hyllekrog-Rødsand

Optællingsområde: Hyllekrog reservat

Optællingsområde: Hyllekrog, Vitten, Tjørneholm Flak mod øst til en linie der går ret syd fra Høvænge Skov gennem Lambo Farvand til Rødsand. Herved dækkes et reservat (Hyllekrog reservat, oprettedes i 1996).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Toppet lappedykker	140	273	188	130	24
Gråstrubet lappedykker	0	0	3	5	0
Skarv	1609	1003	225	631	390
Fiskehejre	13	12	14	8	8
Knopsvane	13097	9654	4401	8089	10713
Sangsvane	47	67	72	4	30
Sædgås	9	240	240	0	600
Blisgås	10	0	0	0	53
Grågås	14	18	120	300	52
Kanadagås	385	175	375	54	639
Bramgås	31	25	410	0	70
Knortegås	749	119	297	119	80
Gravand	8	30	1	8	3
Pibeand	757	257	1050	1663	2050
Knarand	2	0	1	0	0
Krikand	520	224	125	50	392
Gråand	668	250	695	530	1010
Spidsand	50	55	12	65	60
Skeand	218	29	75	10	45
Svømmeand sp.	300	0	300	300	0
Taffeland	0	335	0	0	0
Troldand	5	15	25	15	70
Bjergand	35	0	0	0	0
Ederfugl	0	40	125	37	40
Hvinand	260	204	480	355	745
Toppet skallesluger	235	222	1070	1625	1210
Stor skallesluger	9	12	70	7	36
Blishøne	930	8500	2700	1845	980
Hjejle	30	700	150	40	0
Vibe	300	400	500	50	50
Almindelig ryle	0	0	200	0	0
Stor regnspove	6	5	29	3	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 84: Ulvsund og Grønsund

Optællingsområde: Bogø Letten, Fanefjord og Grønsund

Optællingsområde: Grønsund mod vest til en linie ret sydgående for Bredemade Eng på Bogø samt mod vest til en linie fra Grønsund Færebros til Hårbøllebro. Fanefjord, Bogø Letten, Kalvestrøm, Middelgrund samt Tærø Letten. Herved dækkes to foreslåede reservater i Grønsund og Fanefjord.

Optællingsmetode: 1 månedlig landbaseret optælling

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	3	3	0	0	0
Toppet lappedykker	12	68	54	84	15
Skarv	183	112	118	98	115
Fiskehejre	6	8	9	4	8
Knopsvane	2130	1552	851	868	3076
Sangsvane	143	147	66	57	153
Sædgås	0	0	0	4	25
Grågås	84	30	20	2	15
Kanadagås	104	51	30	215	1775
Bramgås	0	1	0	0	0
Knortegås	70	165	0	232	8
Gravand	18	8	7	8	4
Pibeand	242	142	338	613	670
Krikand	21	57	30	2	0
Gråand	919	1300	1100	1550	650
Skeand	6	0	0	8	0
Taffeland	0	2	15	0	0
Troldand	0	0	25	50	450
Ederfugl	0	1	0	4	5
Havlit	0	0	2	0	0
Hvinand	328	435	237	607	322
Toppet skallesluger	146	205	225	268	70
Stor skallesluger	0	70	2	2	4
Blishøne	2932	3300	1475	3125	1435
Vibe	150	475	200	125	50

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 85: Smålandshavet nord for Lolland

Optællingsområde: Rågø Flak

Optællingsområde: Fladvandet sydøst og nordvest for Rågø. Herved dækkes et foreslået reservat på Rågø Flak.

Optællingsmetode: 1 månedlig flytælling. Tællinger fra efteråret 1997 foreligger desværre ikke.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År			
	1994	1995	1996	1998
Ubestemt lom sp.	0	0	0	3
Toppet lappedykker	5	0	0	2
Ubestemt lappedykker sp.	0	0	0	1
Skarv	90	360	1780	130
Fiskehejre	2	0	1	5
Knopsvane	446	474	817	1014
Sort svane	0	0	1	0
Sangsvane	0	0	1	0
Grågås	60	8	476	250
Kanadagås	0	4	19	63
Mørkbuget Knortegås	151	185	0	90
Gravand	5	15	15	1
Pibeand	257	82	104	132
Krikand	150	135	17	40
Gråand	724	881	315	169
Spidsand	15	0	0	1
Atlingand	0	0	3	0
Taffeland	0	50	0	0
Troldand	0	0	1	0
Ederfugl	402	459	274	1114
Havlit	0	0	15	7
Sortand	5	0	38	2
Fløjlsand	6	1	12	11
Hvinand	126	98	89	15
Toppet skallesluger	6	3	4	19
Stor skallesluger	0	2	0	0
Blishøne	0	100	0	0
Strandhjejle	2	0	0	0
Vibe	0	40	2	90
Almindelig ryle	20	100	85	400
Stor regnspove	0	0	1	2
Rødben	0	1	1	0
Hvidklire	0	2	0	0
Alk/lomvie	0	1	0	6
Tejst	8	0	0	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 85: Smålandshavet nord for Lolland

Optællingsområde: Tårs Vig og Fladet

Optællingsområde: Fladet samt Tårs Vig ud til c. 2,5-3 km fra Lollands kyst. Herved dækkes Tårs Vig Vildtreservat (oprettet i 1997) med omgivelser.

Optællingsmetode: 1 månedlig landbaseret optælling

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	0	9	0	0	0
Toppet lappedykker	59	255	0	60	485
Skarv	12	138	26	15	47
Fiskehejre	23	14	11	21	15
Knopsvane	2185	3243	1008	1259	1710
Pibesvane	3	21	1	3	1
Sangsvane	194	296	148	302	518
Sædgås	0	0	2	0	23
Blisgås	0	0	0	0	85
Grågås	1080	825	2000	2122	3500
Kanadagås	520	850	965	865	1195
Bramgås	105	170	210	1	105
Knortegås	47	707	75	135	317
Gravand	253	181	144	109	41
Pibeand	2008	1965	1990	2110	3468
Knarand	206	14	28	63	124
Krikand	1975	1560	795	1065	827
Gråand	2475	1340	1485	1197	2475
Spidsand	334	596	275	253	162
Skeand	591	455	158	348	80
Troldand	0	0	6	4	4
Bjergand	0	0	0	2	0
Ederfugl	0	0	0	2	11
Hvinand	293	15	55	420	75
Toppet skallesluger	88	66	740	593	395
Stor skallesluger	132	100	1130	10	32
Blishøne	10300	3310	150	1075	250
Hjejle	880	4100	50	1800	310
Vibe	500	900	200	100	500
Almindelig ryle	0	3000	150	0	0
Stor regnspove	2	3	3	6	2

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 86: Guldborgsund

Optællingsområde: Majbølle reservat med omgivelser

Optællingsområde: Majbølle Nor samt Guldborgsund fra Guldborgsund-broen mod syd til Klodskov Nakken. Herved dækkes et reservat (Majbølle reservat, oprettedes i 1995).

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	2	5	6	0	0
Toppet lappedykker	6	91	5	5	16
Skarv	7	35	36	66	35
Fiskehejre	40	6	11	14	14
Knopsvane	1764	1910	1382	1140	1793
Sangsvane	193	231	331	115	260
Sædgås	0	0	0	16	0
Grågås	221	340	450	430	845
Kanadagås	475	385	345	80	715
Bramgås	48	155	21	115	215
Knortegås	57	89	18	161	0
Gravand	85	26	45	28	36
Pibeand	578	971	549	654	1728
Knarand	0	22	2	0	11
Krikand	172	355	105	110	300
Gråand	930	2120	2540	1805	4885
Spidsand	13	14	6	5	17
Skeand	16	87	4	21	42
Taffeland	13	140	85	0	0
Troldand	450	8	2800	7	2
Bjergand	0	0	2	0	3
Ederfugl	0	3	1	2	12
Hvinand	280	565	740	445	700
Lille skallesluger	0	0	88	0	0
Toppet skallesluger	99	50	125	155	85
Stor skallesluger	61	181	373	60	170
Blishøne	7100	3550	2400	2925	3100
Hjejle	2500	2000	3500	550	9000
Vibe	1000	300	800	900	1600

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 87: Maribosøerne

Optællingsområde: Maribo Sønderø, Hejrede og Røgbølle Sø

Optællingsområde: Maribo Sønderø, Hejrede Sø og Røgbølle Sø. Herved dækkes to foreslåede reservater ved Røgbølle Sø og Maribo Sønderø.

Optællingsmetode: 1 månedlig landbaseret optælling.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	2	5	4	0	3
Toppet lappedykker	515	276	197	184	210
Gråstrubet lappedykker	0	0	1	1	2
Skarv	1319	19	36	45	15
Fiskehejre	69	45	28	18	40
Knopsvane	98	79	75	76	190
Pibesvane	5	0	9	0	0
Sangsvane	11	26	48	0	0
Sædgås	11	65	10	6	2
Kortnæbbet gås	0	0	0	0	7
Blisgås	91	105	30	68	525
Grågås	6700	6675	7200	5450	7325
Kanadagås	532	45	380	90	198
Bramgås	30	30	55	30	2
Gravand	0	0	1	0	2
Pibeand	317	253	88	65	202
Knarand	196	328	98	120	163
Krikand	257	180	275	40	235
Gråand	1270	1245	1235	480	1092
Spidsand	8	2	40	4	15
Skeand	316	130	415	163	602
Taffeland	15770	12563	10235	10880	9875
Troldand	23045	17660	12915	7980	9650
Hvinand	52	13	33	30	125
Lille skallesluger	173	156	186	78	177
Stor skallesluger	421	1140	676	379	70
Trane	0	0	0	0	2
Blishøne	6325	4300	2550	1900	3925
Vibe	550	450	425	100	300

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 88: Nakskov Fjord og Indrefjord

Optællingsområde: Nakskov Fjord syddel og Søndernor

Optællingsområde: Søndernor samt den sydlige del af Nakskov Fjord mod nord til Vejlø, Rommerholm, Enehøje og Albuen. Herved dækkes et foreslået reservat i Nakskov Fjord.

Optællingsmetode: 1-2 månedlige landbaserede optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Lille lappedykker	0	0	0	0	3
Toppet lappedykker	17	4	1	9	1
Skarv	257	230	215	337	419
Fiskehejre	31	60	26	54	46
Knopsvane	3566	3654	2908	3442	3334
Pibesvane	0	0	34	0	1
Sangsvane	330	185	425	164	758
Sædgås	475	500	640	1075	2075
Blisgås	34	0	12	35	75
Grågås	210	900	379	1120	1300
Kanadagås	605	90	325	60	180
Bramgås	4	1675	664	215	31
Knortegås	240	813	210	565	34
Gravand	21	17	8	15	2
Pibeand	1122	1847	921	2442	1858
Knarand	0	7	2	5	1
Krikand	45	178	25	27	9
Gråand	275	945	1200	550	880
Spidsand	4	315	0	81	6
Skeand	0	124	8	2	7
Taffeland	0	375	5	500	1
Troldand	0	600	2000	6000	1530
Bjergand	0	0	5	0	5
Ederfugl	15	94	14	6	35
Hvinand	500	1873	1445	1147	1395
Lille skallesluger	0	225	2	15	55
Toppet skallesluger	83	760	595	198	110
Stor skallesluger	165	425	232	215	732
Blishøne	9800	15010	5215	9300	12575
Hjejle	2600	650	0	0	7500
Vibe	250	500	0	0	1900
Almindelig ryle	0	200	0	0	0
Stor regnspove	0	0	8	0	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 89: Præstø Fjord, Ulvshale, Nyord og Jungshoved Nor

Optællingsområde: Præstø Fjord

Optællingsområde: Præstø Fjord, Præstø Fed, Noret og Maderne. Herved dækkes to mulige reservater ved Præstø og Maderne.

Optællingsmetode: 1 månedlig landbaseret optællinger.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Toppet lappedykker	22	101	182	60	84
Gråstrubet lappedykker	0	0	3	1	2
Skarv	194	293	97	120	126
Fiskehejre	47	21	18	18	24
Knopsvane	841	722	807	1932	1762
Sangsvane	105	121	39	309	624
Sædgås	0	0	0	5	2
Blisgås	0	0	0	8	0
Grågås	31	2	110	130	18
Kanadagås	44	165	30	170	3230
Bramgås	0	110	45	0	215
Knortegås	19	587	176	273	11
Gravand	26	12	20	30	4
Pibeand	335	1279	523	440	1334
Krikand	150	136	60	22	165
Gråand	1313	1185	1045	3020	4740
Spidsand	13	76	4	2	7
Skeand	25	8	0	24	0
Taffeland	15	640	0	0	0
Troldand	30	0	5	300	75
Bjergand	515	272	150	15	0
Ederfugl	402	445	282	392	190
Hvinand	1220	2190	2505	3240	2640
Lille skallesluger	4	8	0	71	205
Toppet skallesluger	162	959	2025	645	2763
Stor skallesluger	56	95	6	37	95
Blishøne	9195	13900	6350	6950	16065
Hjejle	0	100	0	0	0
Vibe	175	1000	100	50	700
Almindelig ryle	0	300	0	0	200

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 89: Præstø Fjord, Ulvshale, Nyord og Jungshoved Nor

Optællingsområde: Ulvshale-Nyord

Optællingsområde: De fladvandede områder på Sækkesandet, Ægholm Sand, nord for Nyord til Bøgestrømmen, syd for Nyord mod sydvest til Bredø og Lindhold samt Stege Bugt mod syd til Koster Rende. Optællingerne fra forsøgsreservat-perioden fra 1985-96 er indgående bearbejdet af Madsen et al. (1992b, 1992d, 1995), Madsen (1998a,b).

Optællingsmetode: 2-3 månedlige landbaserede optællinger.

Artsnavn	Efterårsmaximum				
	1994	1995	1996	1997	1998
Sortstrubet lom	1	0	0	0	0
Toppet lappedykker	93	144	120	180	195
Skarv	2314	1407	1600	1530	2289
Fiskehejre	67	69	52	73	31
Knopsvane	3632	4930	3293	3515	5965
Pibesvane	0	0	10	4	0
Gulnæbbet svane	314	484	0	0	0
Sangsvane	0	0	174	291	190
Sædgås	6	175	15	14	60
Kortnæbbet gås	0	20	0	0	0
Blisgås	22	65	171	92	365
Grågås	1803	1501	1405	2400	2525
Kanadagås	1740	2323	1540	3943	3340
Bramgås	1550	6470	3620	1950	4500
Knortegås	554	950	280	408	83
Gravand	403	266	436	266	356
Pibeand	4949	9536	26830	6228	10245
Knarand	4	16	2	4	4
Krikand	4338	3336	3030	2045	1455
Gråand	5520	6715	7635	7820	6210
Spidsand	1185	2297	4267	1985	2610
Skeand	2382	2270	2606	2385	1481
Svømmeand sp.	0	0	200	0	800
Taffeland	0	55	50	0	75
Troldand	0	10	300	0	800
Bjergand	13	30	400	4	255
Ederfugl	108	805	224	80	136
Havlit	25	44	18	40	19
Hvinand	497	1310	1392	860	371
Toppet skallesluger	99	235	215	222	305
Stor skallesluger	0	2	0	12	3
Dykand sp.	600	50	0	0	0
Trane	0	0	0	0	3
Blishøne	2300	350	165	555	1030
Hjejle	2700	4100	2700	7500	7500
Vibe	850	625	625	1600	1200
Almindelig ryle	670	2000	1000	500	575
Stor regnspove	26	57	88	75	125
Spøttet sæl	34	0	0	0	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 96: Farvandet mellem Skælskør Fjord og Glænø

Optællingsområde: Helleholm Vejle, Agersø

Optællingsområde: Helleholm Vejle på Agersø. Herved dækkes 1 muligt jagtfrit kerneområde.

Optællingsmetode: 1 månedlig flytælling. Data fra 1997 foreligger desværre ikke.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År			
	1994	1995	1996	1998
Skarv	41	11	100	659
Fiskehejre	22	9	2	10
Knopsvane	87	72	128	142
Sangsvane	2	0	3	0
Gulnæbbet svane sp.	0	0	0	3
Grågås	350	245	5	177
Kanadagås	0	20	8	0
Bramgås	55	0	0	0
Gravand	30	6	10	6
Pibeand	200	200	500	160
Krikand	20	25	15	130
Gråand	250	105	75	275
Troldand	0	0	0	4
Ederfugl	0	2	0	0
Hvinand	105	0	5	30
Toppet skallesluger	50	5	0	0
Blishøne	0	0	0	40
Strandskade	25	0	9	4
Hjejle	0	500	0	0
Strandhjejle	2	0	0	4
Vibe	0	0	75	90
Almindelig ryle	200	200	0	120
Stor regnspove	0	0	25	15
Rødben	2	25	0	5
Hvidklire	0	1	20	0

EF-fuglebeskyttelsesområde nr. 105: Roskilde Fjord, Kattinge Vig og Sø

Optællingsområde: Reservater i Roskilde Fjord med omgivelser

Optællingsområde: Den indre del af Roskilde Fjord mod nord til Store Havelse; samt Selsø Sø og Store Kattinge Sø. Herved dækkes et reservat bestående af fire reservater oprettet før 1994 samt 3 nye reservater, der oprettedes i 1995.

Optællingsmetode: 1-3 månedlige landbaserede optællinger august-december.

Efterårsmaximum

Artsnavn	År				
	1994	1995	1996	1997	1998
Rødstrubet lom	0	0	1	0	0
Lille lappedykker	66	241	42	51	114
Toppet lappedykker	319	1000	662	385	626
Gråstrubet lappedykker	3	7	0	1	10
Nordisk lappedykker	1	2	2	1	0
Sorthalset lappedykker	0	3	1	0	0
Skarv	1588	2050	1216	1242	1140
Fiskehejre	190	374	191	156	234
Knopsvane	3691	4093	2483	2008	2465
Pibesvane	10	0	4	4	0
Sangsvane	184	284	389	327	517
Sædgås	0	3	13	0	8
Kortnæbbet gås	0	2	0	0	0
Blisgås	0	4	1	0	18
Grågås	1413	2380	2232	2989	3680
Kanadagås	135	293	244	723	1095
Bramgås	97	114	2686	1	61
Mørkbuget Knortegås	157	111	27	0	76
Gravand	149	102	98	73	27
Pibeand	2030	2989	3036	1497	2299
Knarand	5	20	17	19	15
Krikand	907	1283	1081	1769	1190
Gråand	1788	4996	4633	4399	6060
Spidsand	35	97	25	52	109
Atlingand	0	0	0	1	0
Skeand	54	165	135	134	352
Taffeland	1000	893	562	642	1350
Troldand	25938	31925	21543	26222	28050
Bjergand	17	4	4	1	5
Ederfugl	35	260	342	88	115
Stellersand	0	6	0	0	0
Sortand	2	0	0	0	0
Fløjlsand	14	0	0	0	0
Hvinand	4198	10799	7936	5982	9900
Lille skallesluger	4	80	16	37	87
Toppet skallesluger	552	581	317	250	273
Stor skallesluger	170	5076	934	986	5015
Grønbenet rørhøne	4	5	7	2	0
Blishøne	19721	19765	16301	14549	19950
Hjejle	2475	2017	1527	1345	3530
Vibe	2920	3127	2014	1929	2485
Almindelig ryle	1623	735	672	723	200

Arbejdsrapporter fra DMU. Om naturovervågning er de senest udkomne rapporter:

- 43 Petersen, J.R. & Knudsen, H. 1997: Årsrapport 1996. Tipperne. 74 s. Pris: 50 kr.
- 44 Amstrup, O. 1997: Ynglefugle 1996. Tipperne. 70 s. Pris: 50 kr.
- 45 Skov et al. 1997: Basismonitoring af Kaløskovene 1993. 117 s. Pris: 50 kr.
- 46 Risager, M. & Aaby, B. 1997: Højmoser 1996. 95 s. Pris: 50 kr.
- 48 Wind, P. 1997: Overvågning af overdrev 1996. Danmark. 49 s. Pris: 50 kr.
- 50 Jensen, J.S. 1998: Bundvegetation 1996. Tipperne. 28 s. Pris: 30 kr.
- 51 Thorup, O. 1997: Ynglefugleoptælling 1996. Vadehavet. 43 s. Pris: 40 kr.
- 52 Heide-Jørgensen, M.P., Mosbech, A. & Teilman, J. 1997: Sæler 1996. Østersøen, Kattegat og Limfjorden. Pris: 30 kr.
- 53 Tougaard, S. 1997: Sæler 1996. Vadehavet. 17 s. Pris: 30 kr.
- 55 Rasmussen, L.M. 1997: Trækfugle i Tøndermarsken 1994-1995. Tøndermarsken og Margrethe Kog. Pris: 50 kr.
- 56 Rasmussen, L.M. & Gram, I. 1997: Ynglefugle i Tøndermarsken 1995. Tøndermarsken og Margrethe Kog. Pris: 60 kr.
- 57 Rasmussen, L.M. & Gram, I. 1997: Ynglefugle i Røndermarsken 1996. Røndermarsken og Margrethe Kog. Pris: 60 kr.
- 58 Ravn, P. 1997: Monitoring af markfirben *Lacerta agilis* 1995-1996. Sjælland. Pris: 45 kr.
- 59 Wind, P. & Ballegaard, T. 1997: Overvågning af danske orkidéer 1996. Danmark. Pris: 60 kr.
- 60 Eskildsen, J. 1997: Skarver 1997. Danmark. Pris: 45 kr.
- 62 Pihl, S., Madsen, J. & Laubek, B. 1997: Tællinger af vandfugle 1996/97. Danmark. Pris: 30 kr.
- 63 Degn, H.J. 1997: Hedeovervågning 1997. Randbøl Hede. Pris: 35 kr.
- 65 Thorup, O. 1997: Ynglefugleoptælling 1997. Vadehavet. Pris: 40 kr.
- 66 Jensen, J.S. 1997: Bundvegetation 1997. Tipperne. Pris: 30 kr.
- 67 Tougaard, S. 1997: Sæler 1997. Vadehavet. Pris: 30 kr.
- 71 Clausen, P., Amstrup, O., Andersen-Harild, P., Bøgebjerg, E., Fox, T., Jørgensen, H.E., Hounisen, J.P. & Kjær, P.A. 1998: Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle 1994-1996. Danmark. Pris: 60 kr.
- 72 Wind, P. 1998: Overvågning af overdrev 1997. Danmark. Pris: 50 kr.
- 73 Wind, P. 1998: Overvågning af ekstremrigæk 1997. Danmark. Pris: 55 kr.
- 74 Wind, P. 1998: Overvågning af orkidéer 1997. Danmark. Pris: 55 kr.
- 75 Jacobsen, E.M. 1998: Punkttællinger af ynglefugle i eng, by og skov 1997. Danmark. Pris: 50 kr.
- 77 Rasmussen, L.M. 1998: Jagt og rastende vandfugle 1994-1997. Tøndermarskens ydre koge. Pris: 30 kr.
- 79 Rasmussen L.R. 1998: Færdsel og rastende vandfugle - foreløbige resultater 1997. Saltvandssøen, Margrethe Kog. Pris: 30 kr.
- 81 Nielsen, T.V. 1998: Årsrapport 1996. Vejlerne. Pris: 60 kr.
- 82 Gregersen, J. 1998: Årsrapport 1996. Vorsø. Pris: 50 kr.
- 84 Rasmussen, T.B. 1998: Årsrapport 1996. Suserup. Pris: 35 kr.
- 87 Bunch, M.J., Christensen, J.H., Kjær, P. & Lyngge, P. 1998: Årsrapport 1994. Christiansø. Pris: 60 kr.
- 93 Pihl, S. & Laubek, B. 1998: Tællinger af vandfugle 1997/98. Danmark. Pris: 40 kr.
- 94 Rasmussen, L.M. 1998: Ynglefugle i Tøndermarsken 1998. Tøndermarsken og Margrethe Kog. Pris: 50 kr.
- 95 Eskildsen, J. 1998: Skarver 1998. Danmark. Pris: 45 kr.
- 103 Clausen, P., Bøgebjerg, E., Fox, T., Jørgensen, H.E., Hounisen, J.P., Kjær, P.A. & Petersen, I.K. 1999: Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle 1994-97. Danmark. Pris: 60 kr.
- 104 Thorup, O. & Rasmusen, L.M. 1999: Ynglefugleoptælling 1998. Vadehavet. Pris: 40 kr.
- 105 Heide-Jørgensen, M.P. & Teilmann, J. 1999: Sæler 1998. Østersøen, Kattegat og Limfjorden. Pris: 30 kr.
- 106 Jacobsen, E.M. 1999: Punkttællinger af ynglefugle i eng, by og skov 1998. Danmark. 61 s.
- 108 Jensen, J.S. 1999: Bundvegetation 1998. Tipperne. 25 s. Pris: 40 kr.
- 109 Wind, P. 1999: Overvågning af orkidéer 1998. Påvirkningsfaktorer. Danmark. 31 s. + bilag. Pris: 65 kr.
- 110 Wind, P., Stoltze, M., Fog, K., Christensen, D.G., Briggs, L. & Rybacki, M. 1999: Overvågning af rødlistede arter 1998. Danmark. Pris: 60. kr.
- 112 Eskildsen, J. 1999: Skarver. 1999. Danmark. 47 s. Pris: 50 Kr.
- 113 Rasmussen, L.M. 1999: Analyse af udvikling af ynglende og rastende fugle 1979-99. Tøndermarsken. 131 s. Pris: 65 kr.
- 117 Thorup, O. & Rasmussen, L.M. 2000: Ynglefugleoptælling 1999. Vadehavet. 40 s. Pris: 40 kr.
- 124 Clausen, P., Bøgebjerg, E., Jørgensen, H.E., Hounisen, J.P. & Kjær, P.A. 2000: Jagt- og forstyrrelsesfrie kerneområder for vandfugle: Status 1998. Danmark. 77 s. Pris: 50 kr.

Nr. 124

**Jagt- og forstyrrelsesfrie kerne-
områder for vandfugle: Status 1998**

Danmark

2000